

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 121

JUNI 2010

UTGIVEN AV: SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN I SAMARBETE MED:

DANSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN | FORSKARE OCH INGENJÖRER MOT KÄRNVAPEN | SVENSKA TANDLÄKARE MOT KÄRNVAPEN

NEW YORK DEN 2 MAJ:

Femtontusen demonstranter för en kärnvapenfri värld inför FN:s översynskonferens om icke-spridningsavtalet.

SUMMARY IN ENGLISH

Which is the greatest danger of nuclear weapons? In his leading article, Gunnar Westberg suggests three possible answers to this question: a terrorist attack, a regional nuclear war or a global all-out nuclear war. Gunnar reminds us that civil and military American leaders claim the third alternative to be completely unlikely. However, reading the 2010 Nuclear Posture Review, one cannot exclude such an unthinkable disaster, which in itself is a compelling argument for taking all nukes off hair trigger alert.

Writing from New York, where the 2010 NPT RevCon is still going on as we write this summary, SLMK Information manager Josefin Lind discusses the responsibility of the nuclear weapons states. She gives credit to President Obama for putting nuclear disarmament

on the agenda by clearly stating that zero is the goal. However, speaking is not enough, action is needed and of action we have seen remarkably little.

Only two weeks before the start of the NPT RevCon, the Iranian government arranged a conference on nuclear disarmament. Swedish IPPNW board member Gunnar Westberg was invited to the conference and gives an insightful and interesting report from this parallel nuclear disarmament congress. He points out that according to Ayatolla Khamenei, the use of nuclear weapons is haraam – sinful and an offence against the Koran.

Last November the Swedish Network for Nuclear Disarmament hosted a conference in Stockholm. SLMK board member Thomas Silfverberg grasped the

opportunity to interview some of the leading characters. Read the interviews with Hans Blix, Sergio Duarte and Ray Acheson.

Nuclear Weapons abolition now – this was theme of the European medical students meeting in Oslo in April. Two subjects discussed were: telling children about nuclear weapons and *Recap* (the Refugee Camp Project), a health project in Palestine.

In his *International Outlook*, Inge Axelsson comments on the conspicuous absence of reports on the NPT RevCon in leading medical journals – NPT seeming to be a medically nonexistent event. [Editors' comments: this state of affairs should challenge us to write high quality articles on the subject to the Lancet, BMJ...]

DLMK/SLMK – presentation

Läkare mot kärnvapen är en kvartals-tidskrift som ges ut av föreningen **Svenska läkare mot kärnvapen (SLMK)** och **Danske læger mod kernevåben (DLMK)**. SLMK har ca 3000 läkare, medicinstudenter och stödpersoner som medlemmar; DLMKs medlemsantal är ca 350. Föreningarna är de svenska och danska grenarna av **International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)** med ca 150 000 läkare i ca 50 länder som medlemmar. SLMK, DLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter. IPPNW har huvudkontor i Boston och leds av två ordföranden ("co-presidents").

Författaranvisningar

Redaktionen välkomnar manuskript som behandlar SLMKs/DLMKs arbetsområde. Bidragen tas helst emot via e-post, som bifogat Worddokument. Det går även bra att skicka texten på diskett/cd. Bifoga gärna foton, allrahelst digitala bilder med hög upplösning. Papperskopior går också bra. Fäst inga gem på fotona och skriv inget på dem, ej heller på baksidan – sätt istället en nummeretikett på baksidan och bifoga bildtext separat. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och korta bidragen. Tiden från manusstopp till post-distribution har kortats till en månad för att tidningens innehåll ska bli färskare. Detta kräver att **tidpunkten för manusstopp iakttas strikt**.

Från redaktörerna:

Omslagsbilden togs av **Thomas Silfverberg**, som ingick i SLMK:s delegation vid översynskonferensen. När tidningen går i tryck vet vi inte hur det gick. För aktuell information och analyser från våra delegater, gå till www.slmk.org eller <http://skrotakarnvapen.nu>
Omslagsfoto: Thomas Silfverberg

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN
Informationsblad nr 121, juni 2010
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 5 000 ex

Ansvarig utgivare: Jan Larsson | Linnég. 2 H, 753 32 | UPPSALA
Tel 018-14 62 12 | E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson och Ulf König

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Grafisk red. & formgivning: AM-tryck & reklam i Hässleholm | 0451-38 49 50

Manusstopp för nästa nr (122): 20 september, 2010

Manus till nästa nr skickas till: Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av kansliet i Perstorp, adr se sid 3. Tryckt på miljögodkänt papper.

Utgivningsplan

Nr	Manusstopp	Distribution
122	20/9 -10	okt/nov
123	1/12 -10	januari
124	1/2 -11	mars
125	1/5 -11	juni

AKTUELLA SLMK-ADRESSER M.M.

SLMK:s ordförande
Jan Larsson Linnégatan 2H, 753 32 Uppsala,
Tel 018-14 62 12, Mobiltel 0730-722 588
E-post: jan.larsson@slmk.org

Kassör och Kanslichef
Klas Lundius Håkantorpsmölle, 284 91 Perstorp
Tel: 0435-351 58
Mobiltel: 070-520 83 58
E-post: klas.lundius@slmk.org

Informationsansvarig
Josefin Lind Norrtullsgatan 45113 45 Stockholm
Tel: 08 – 400 20 483
Mobiltel: 0760 – 24 51 58
E-post: josefin.lind@slmk.org

Medlemsreg o bokföring
Margareta Gustafsson
Tel: 0435-351 58
E-post: margareta.gustafsson@slmk.org

Kansli för Stockholmsregionen
Annika Rådberg | Svenska Läkarförbundet
(Villagatan 5), Box 5610, 114 86 Stockholm
Tel: 08-790 33 05
E-post: annika.radberg@slf.se

Läkarfonden för Förebyggande av Kärnvapenkrig
Plusgiro: 90 10 90 – 1
Bankgiro: 901 – 0901

Medlemsavgift 2009:
290 kr resp 100 kr (stud), sätts in på:
pg 90 10 90 – 1 eller
bg 901 – 0901
Prenumeration på "Läkare mot kärnvapen" ingår.

SLMKs hemsida:
www.slmk.org

IPPNW:s hemsida:
www.ippnw.org

* * *

Landsnummer – telefon:
Sverige: 0046 -
Danmark: 0045 -

AKTUELLA
DLMK-ADRESSER:
Se sid 22

INNEHÅLL NR 121

Ledare Den största faran <i>Gunnar Westberg</i>	4
De stora kärnvapenstaternas ansvar <i>Josefin Lind</i>	4
NGO-representanter möter riksdagsmän <i>Gösta Alfvén</i>	5
Iran och kärnvapen <i>Gunnar Westberg</i>	6
Intervju med Hans Blix <i>Thomas Silfverberg</i>	8
Intervju med Sergio Duarte <i>Thomas Silfverberg</i>	9
Intervju med Ray Acheson <i>Thomas Silfverberg</i>	10
"Nato använder kärnvapen...varje dag" <i>IPPNW:s studentmöte får besök av Nato</i> <i>Wenjing Tao</i>	11
Nuclear Weapons Abolition Now! <i>Studentmöte i Oslo</i> <i>Andreas Tolf, Karin Svensson, Johanna Berg, Gertrud Edler</i>	12
Vad sker på FNs översynskonferens? <i>Thomas Silfverberg</i>	14
INTERNATIONELL UTBLICK <i>Inge Axelsson</i>	16
Formandsberetning for DLMK for året 2008-09 <i>Povl Revsbech</i>	18
Var är media och vad är medias roll i arbetet för total kärnvapenedrustning? <i>Gösta Alfvén</i>	19
Verksamhetsberättelse	20
SLMK's styrelse	31
Kongress mot kärnvapen i Teheran	32

Den största faran

Vilken är den största risken med kärnvapen?

Terrorattack med atomvapen mot en storstad? Ganska sannolikt, sett över något decenniums perspektiv, och skulle leda till en enorm men lokal katastrof.

Ett regionalt kärnvapenkrig mellan Indien och Pakistan? Inte lika sannolikt men med hundrafalt fler döda i området och en global svält som följd.

Ett globalt storkrig med användande av USA:s och Rysslands kärnvapenarsenal? Det skulle kanske innebära slutet för mänskligheten, men kan det överhuvudtaget hända? Idag? Amerikanska politiker och militära ledning försäkrar oss att det är helt otänkbart. Det kan då vara klokt att läsa de sista sidorna i den nya Nuclear

Posture Review 2010. Där försäkrar man att man skall:

“Continue to posture U.S. forces and enhance command and control arrangements to reduce further the possibility of nuclear weapons launches resulting from accidents, unauthorized actions, or misperceptions and to maximize the time available to the President to consider whether to authorize the use of nuclear weapons.”

Så risken finns. Men det är en mycket osannolik händelse. Mycket osannolik. Hur vet ni det, herr general? Hur vet ni, general Jones, att ryssarna har så säker kontroll?

Men skall vi överhuvudtaget acceptera att någon människa skall ha möjlighet att förintra mänskligheten.

Vi bör fortsätta att fråga, vid NPT RevCon och alltid när vi möter representanter för USA, Ryssland och Frankrike, de länder som har kärnvapen i högsta avfyrningsberedskap:

- Är Högsta Avfyrningsberedskap, också känd som Hair Trigger Alert, nödvändig? Varför? Varför inte förhandla om detta mellan kärnvapenmakterna?
- Vilka metoder vill man använda för att minska risken?
- Vad ger presidenterna i USA, Ryssland och Frankrike rätten att utrota mänskligheten?

Det vore av värde att ofta ge publicitet åt denna förträngda sanning.

Gunnar Westberg

De stora kärnvapenstaternas ansvar

Inför översynskonferensen av icke-spridningsavtalet i maj i år har USA medverkat till att kärnvapnens vara eller icke-vara har diskuterats flitigt i morgonsoffor och på nyhetsplats. President Obama har varit den mest engagerade amerikanske presidenten i nedrustningsfrågor på lång tid; hans visioner om en kärnvapenfri värld har gett hopp till nedrustningsvänner runt om i världen. Vad innebär hans vision om en kärnvapenfri värld? ”Kanske inte i min livstid”, sa han i sitt Pragtal och senare har han reserverat sig ytterligare: ”troligen inte under min livstid”. Och parallellt med den nedtonade retoriken har visionens förverkligande skjutits allt längre på framtiden genom den politik som USA för.

Icke-spridningsavtalet är det enda multilaterala nedrustningsavtal som finns, och det reglerar både icke-spridning och nedrustning. Kärnvapenstaterna tenderar dock att fokusera långt mer på att förhindra spridning av kärnvapen än på sin skyldighet att nedrusta. Man målar upp hotbilder av kärnvapenterrorism och lyfter fram faran att kärnvapen hamnar i fel händer, allt under det att de

egna kärnvapnen framställs som tillförlitliga och dessutom nödvändiga för att undvika kärnvapenkrig. Detta har lett till en haltande kärnvapendebatt som varken är trovärdig eller särskilt effektiv.

Denna ”nedrustnings”-politik återfinns i NPR (Nuclear Posture Review, USA:s gällande kärnvapendoktrin) som släpptes i april i år, i det nya START-avtalet (Strategic Arms Reduction Treaty) mellan USA och Ryssland som även det lanserades i april och låg till grund för Washingtonmötet samma månad.

Nuclear Posture Review

Obama sägs vara den första president på mycket länge som har engagerat sig i framtagandet av kärnvapendoktrinen. Detta dokument gav Obama möjligheten att låta USA ta täten i kärnvapenedrustningen. Detta är viktigt eftersom ett amerikanskt ledarskap är en nödvändighet för att någon kärnvapenedrustning alls ska ske. Vi kan glädjande nog se att kärnvapnens betydelse i säkerhetsstrategierna ska minska. I strid med detta kan vi ändå läsa att

”till den dag då kärnvapnen avskaffats måste vi se till att vi har en modern och effektiv nukleär styrka för avskräckning” och om ”en välbehövlig investering för att förnya den nukleära infrastrukturen”. Mer pengar investeras i kärnvapen än vad vi har sett sedan 1940-talet! Negativa säkerhetsgarantier i kärnvapendoktrinen innebär att USA lovar att inte anfalla med kärnvapen vare sig icke-kärnvapenstat eller kärnvapenstater som följer icke-spridningsavtalet. Man uttrycker explicit att Iran och Nordkorea inte omfattas av dessa löften. Som första punkt av fem i doktrinen kan vi läsa om förebyggande av nukleär spridning och nukleär terrorism medan nedrustning av befintliga kärnvapenarsenaler inte ens kvalade in på listan. Uppmuntrande nog skrivs det i slutet av dokumentet om utökade kontroll- och kommandorutiner för att ytterligare minska risken för kärnvapenanvändning genom olyckshändelse, självsvaldigt agerande eller missförstånd. Med detta erkänner USA att risken för kärnvapenanvändning av misstag finns, vilket SLMK i många år har arbetat för att göra synligt. Det finns dock ingen

plan för att ta kärnvapnen ur högsta avfyrningsberedskap och heller ingen plan för stegvis nedrustning. Inte heller vill man kännas vid miljökonsekvenserna av ett regionalt kärnvapenkrig och man medger heller inte att nedrustning av världens befintliga kärnvapenarsenaler är en förutsättning för att garantera icke-spridning av kärnvapen.

Nya START

START är ett bilateralt avtal mellan USA och Ryssland. Det gamla START gick ut i december förra året och i april i år tecknades ett nytt avtal. Att man lyckades få till ett avtal på så kort tid ses som en stor framgång och att verifikationssystemet är återetablerat är väldigt viktigt. Nya START är det enda nedrustningsavtal som slutits på nästan 20 år. Det innehåller ömsesidiga neddragningar i kärnvapenarsenaler och i vapenbärare samt innefattar ett nytt inspektions-

och verifikationssystem. Avtalet förväntas bli ratificerat under 2010 eller senast 2011. Nya START innebär reduceringar i de befintliga arsenalerna med ungefär en tredjedel vilket låter bra men inte kommer att innebära så kraftiga neddragningar i praktiken då avtalet även innehåller ett nytt sätt att räkna. Ett flygplan kan bära flera kärnvapen men räknas i nya START bara som ett vapen.

För Ryssland är neddragningarna inte särskilt dramatiska – man skulle ändå ha varit tvungen att minska antalet strategiska vapenbärare eftersom dessas livslängd löpt ut sedan länge. USA:s inspektörer kommer dessutom att lämna den ryska missilfabriken Votkinsk där de hittills har haft full insyn. Detta är ett tydligt tecken på de två staternas stora tolerans mot befintliga kärnvapen och deras starka önskan att behålla kärnvapenmonopolet, i kombination med en hårdförpolitik mot kärnvapenspridning.

Ingenstans i nya START skrivs om ”First strike policy”, om rätten att vara första användare av kärnvapen, och inte heller om högsta avfyrningsberedskap.

Sammanfattningsvis bör Obama få erkännande för att kärnvapen över huvud taget har debatterats det senaste året. Men det är också det enda som har gjorts – debatterats. Man skulle önska mer konkret arbete för kärnvapenedrustning och tydligare tecken från USA att de tar tåten i nedrustningen genom att exempelvis presentera en plan för att ta bort sina kärnvapen ur högsta avfyrningsberedskap, lägga fram en plan för stegvis nedrustning av kärnvapen, ta till sig kunskapen om hur ett regionalt kärnvapenkrig påverkar klimat och matproduktion globalt samt avskaffa sin avskräckningspolitik.

*Josefin Lind
josefin.lind@slmk.org*

NGO-representanter möter riksdagsmän

Intresset för kärnvapenedrustning ökar åter bland politiker. I april inbjöd därför SLMK, IKFF, Svenska Freds samt Svenska FN-förbundet till ett samtal inför NPT-konferensen i New York i maj. I mötet, som arrangerades i samarbete med riksdagsledamöterna Kerstin Lundgren (c) och Alexander Gabelic (s), deltog tio riksdagsledamöter som representerade alla riksdagspartier.

Huvudtalare var Christer Ahlström, som efterträtt Henrik Salander som chef för UD:s nedrustningsavdelning. Han talade om NPT, kunnigt och välavvägt som anstår en chefsförhandlare, om möjligheter och svårigheter inför årets översynskonferens. Barack Obamas deklarerade öppna och positiva inställning till nedrustning talar för nya möjligheter, men republikanerna har knappast förändrat sin kärnvapenvänliga policy från George Bush-tiden. Sverige kommer att arbeta för att man återupptar arbetet med de 13 stegen som förhandlades fram vid NPT-konferensen 2000, även om en del av punkterna är mindre aktuella idag. Dealerting, att ta kärnvapnen ur högsta avfyrningsberedskap, står högt på önskelistan. Vidare räknar man med att Egypten kommer att kräva att Israel öppet redo-

visar sitt kärnvapeninnehav. Att få med Israel på detta kommer att bli en svår nöt att knäcka.

Från SLMK deltog Josefin Lind, Thomas Silfverberg, Maria Cederlund och Gösta Alfvén. Vi berättade om SLMK:s informationsarbete under snart trettio år om kärnvapens katastrofala effekter och påpekade att prevention är det enda som fungerar. Vi nämnde att föreningen har knappt 3000 medlemmar. Vi berättade om våra ambassaduppvaktnings, vilket väckte intresse. Vi berättade för riksdagsmännen att det idag är påtagligt svårt att komma till tals i media och att SLMK därför, trots stor aktivitet, fortfarande är relativt okänt för allmänheten. Under frågestunden betonade vi vårt önskemål om att UD verkar för att det upprättas ett permanent sekretariat för översynskonferensen.

Stämningen var god, riksdagsmännen lyssnade intresserat men ställde få frågor. Det finns inga politiska motsättningar inom landet i denna viktiga fråga. Men än är det långt till att Sveriges verkar för nedrustning lika kraftfullt som under Alva Myrdals och Inga Thorsons dagar.

*Gösta Alfvén
gösta.alfven@slmk.org*

Iran och kärnvapen

Foto: Erland Richardson

Blå moskén i Isfahan.

På sextioalet fanns det många i Europa som trodde att det fanns ett militärt hot från Kina mot Europa. "Optimisterna lär sig ryska, pessimisterna lär sig kinesiska" var ett vanligt skämt. "Vad ni än säger så vidhåller jag att Kina är helvetet på jorden" sa en ansedd politiker i en radiodebatt 1965. Och jag reste dit för att se efter, tillsammans med ett trettioalv andra unga människor. När jag lämnade Beijing efter fem veckors rundresa grät jag. Jag grät därför att jag tänkte att denna underbara stad skulle förstöras i ett atombombsanfall.

När jag nyligen stod på det stora torget i Isfahan i Iran, en av de vackraste platser som finns i någon stad i världen, kände jag en liknande sorg. Om USA eller Israel anfaller den närbelägna urananrikningsanläggningen i Natanz, kan också detta torg, detta mästerverk, förstöras.

Vad som hände mig vid dessa resor var att jag såg världen från Den Andres perspektiv. Människan har en förmåga att leva sig in i hur en annan människa känner. Resor kan ha den följden.

Men man kan naturligtvis bli utnyttjad av en totalitär regim, särskilt när man ställer upp på intervjuer och media. Det har vi en viss erfarenhet av i IPPNW. I vårt samarbete med våra ryska kolleger under 1980-talet gjordes försök att få oss att ta ställning för Sovjets ståndpunkter. Förmodligen lyckades man ibland, men oftare lyckades vi få ut våra idéer i sovjetiska media. Jag minns att vi var förvånade över att många hade tagit stort intryck av vad Bernard Lown, IPPNW:s amerikanske grundare, sagt vid sina framträdanden i sovjetisk TV.

I Teheran hölls den 17 och 18 april en konferens med temat *Kärnkraft åt alla, kärnvapen åt ingen*. Strax innan hade USA haft en konferens mot kärnvapenspridning, som är USA:s stora oro. Iran vill i stället betona kärnvapennedrustningen, och planerar årliga möten för kärnvapnens avskaffande. Jag blev inbjuden som ersättare för en representant för Pugwash i 1 Haraam: synd; brott mot koranen; mot Guds vilja.

Danmark, som inte hade möjlighet att resa. Irans utrikesministerium betalade min resa, inklusive utflykten till Isfahan.

Ett fyrtyotal länder, i huvudsak från den grupp som brukar kallas *De alliansfria staternas organisation (Non-Aligned Movement, NAM)*, hade sänt officiella representanter. EU och andra "västländer" var inte representerade, och givetvis inte USA, som inte har några diplomatiska förbindelser. Fyra akademiker från USA, synnerligen kunniga, var närvarande. Tre av dem visade en mycket låg profil för att inte få besvärigheter vid hemkomsten. Där var mycket få NGO-representanter och mycket få västliga journalister. Cecilia Udén från Sveriges Radio lär ha varit på plats, men vi träffades tyvärr inte.

De officiella representanterna använde den första dagen till att läsa upp sina meddelanden, med ungefär samma innehåll. Inga överraskningar. Samtliga talare var män. Den andra dagen hölls tre samtidiga paneldiskussioner. Jag talade om klimategger av ett regionalt kärnvapenkrig, något som de närvarande inte visste mycket om.

Vid inledningen var både The supreme leader Ayatolla Khamenei och president Ahmadinejad närvarande. Ahmadinejad talade om det orättvisa i att Iran inte fick möjlighet att utveckla sin fredliga kärnkraft, medan Israels kärnvapen inte diskuterades i FN. Han förslög en ny FN-associerad organisation som skulle ha hand om dessa problem. Han fick faktiskt inte medhåll från något annat land, inte ens Syrien.

Den sista meningen i Ayatolla Khameneis tal var viktig: "Vi anser att användningen av sådana vapen är haraam¹ och det är en skyldighet för alla att anstränga sig för att säkra mänskligheten mot denna stora katastrof." Khameneis uttalande diskuterades och förklarades i en gruppdiskussion av sex koranlärde.

Jag menar att detta är viktigt. Under kriget mellan Iran och Irak under 1980-talet använde Irak kemiska stridsmedel i mycket stor omfattning, mot både militära och civila mål. Iran

avstod från kemiska vapen med hänvisning till att dessa var Haraam. Det skulle vara mycket svårt för den nuvarande ledningen att försvara att landet skaffar kärnvapen. Svårt, men kanske inte omöjligt. Koranen lär innehålla en regel att "om man tvingas utan egen förskyllan att äta griskött har man inte skuld". Men det undantaget använde man sig inte av i Irakkriget, man använde inte kemiska vapen.

Det viktigaste meningsutbytet ägde som vanligt rum under kaffepauser och andra avbrott. Då blev man också intervjuad av både TV och radio och tidningar. Jag framträdde i fyra TV-program och ett stort antal kortare inslag. Den vanligaste frågan var: Vad skall Iran göra för att visa att man inte tänker skaffa atomvapen? Mitt svar blev, med olika variationer: Ratificera provstoppsavtalet, CTBT! Samarbeta fullt ut med IAEA och tillämpa IAEA:s tilläggsprotokoll! Presidenten skall vidare upprepat och tydligt säga: Vi kommer inte att anfälla Israel!

Den sista punkten vållade opposition. Presidenten har ju aldrig sagt att vi skall anfälla Israel, det är Israel som säger att dom skall anfälla oss, menade man. Jag svarade att det förmodligen är sant, men i väst tror många att han sagt att Iran skall utplåna Israel och det måste han klart ta avstånd från.

Det var beklagligt att inga representanter för EU-regeringar fanns på plats. Man lär ha inbjudits enbart till invigningsceremonin, utan att få yttra sig, och det vore naturligtvis inte acceptabelt.

Nå, avser Iran att skaffa atomvapen? Jag vågar säga att jag inte tror det. De religiösa invändningarna är viktiga. Man inser också att om man bygger kärnvapen kommer man att bli anfällden, kanske med kärnvapen, av Israel och USA. Om man inte har kärnvapen är risken mycket mindre.

Det har diskuterats att Iran vill ha ett "virtuellt kärnvapen". Man skulle vilja kunna säga att vi kan sätta ihop en bomb på några månader, allt ligger färdigt. Jag börjar tvivla på detta. Det är alltför svårt att veta var "den röda linjen" går. Israel är oberäkneligt, bland annat på grund av motsättningarna inom regeringen. USA bygger upp bilden av Iran som Det Stora Hotet. Den amerikanska statsledningen förstår sig inte på landet.

Motsättningarna inom Iran mellan olika maktcentra utgör dock en risk. Man kan komma i ett läge där de olika grupperna överbjuder varandra i nationalism. Detta kan leda till en oavsiktlig eskalering gentemot USA och Israel och krig genom missförstånd kan bryta ut.

Men den stora faran är Israel. Oron för utvecklingen i Iran, Hitzbollahs angrepp och den rädsla som ständigt finns närvarande i det israeliska samhället kan leda till en attack. Den militära kostnaden behöver inte bli stor. Israel kan anfälla ett fåtal militära mål från luften. USA skulle sedan bli tvunget att "rensa upp" för att förhindra vedergällning från Iran och för att visa USA:s stöd för Israel. Ett sådant scenario, "The Israeli Threat" har beskrivits av översten vid det amerikanska flygvapnet Sam Gardiner och kan laddas ner från FOI:s hemsida: http://www.foi.se/FOI/Templates/NewsPage___9026.aspx

Gunnar Westberg
gunnar.westberg@slmk.org

Pengar ska växa, arbeta och göra nytta. Det gör de i Aktiegåvan.

Du skänker utdelningen på dina privata aktier till en eller flera av 44 ideella organisationer i samarbete. Du kan också skänka din utdelning från fämansbolag.

En tusenlapp som skulle gett dig 700 kronor efter skatt, blir 1000 starka kronor för organisationen — som är skattebefriad.

Din gåva får alltså omedelbart en ökad hjälpkraft med 43%!

Så här enkelt fungerar det:

- 1.** Skriv ut gåvoblanketten på aktiegavan.se
- 2.** Fyll i blanketten och kontakta din bank eller fondkommissionär.
- 3.** Se till att blanketten hanteras av banken eller fondkommissionären senast en vecka före det aktuella aktiebolagets bolagsstämma.

Välkommen att låta dina pengar göra nytta på ett smartare sätt!

Aktiegåvan.se

Gå in på vår hemsida www.aktiegavan.se och läs mer om det nya, smarta sättet att ge!

INTERVJU MED HANS BLIX

Hans Blix har varit svensk utrikesminister, chef för IAEA, samt ledare för *United Nations Monitoring, Verification and Inspection Commission, UNMOVIC*. Han ledde även den av Anna Lindh initierade *Weapons of Mass Destruction Commission (WMDC)*. I samband med Stockholmskonferensen *Reaching Nuclear Disarmament* i november blev han utsedd av svenska FN-föreningen till Årets FN-vän 2009. Intervjun gjordes under konferensen.

Hans Blix till vänster och Sergio Duarte till höger i bild. I mitten står Jens Petersson, svenska FN-förbundet. Bilden tagen under Stockholmskonferensen i november.

Man har talat mycket om ett politiskt ”New momentum” jämfört med NPT-konferensen 2005; vad ser du som sådana möjligheter?

Det började egentligen med Schultz, Perry, Nunn och Kissingers artikel om en värld fri från kärnvapen för snart 3 år sedan. Obama har tagit upp tråden genom sitt tal i Tjeckien i somras. Obama säger även att ”no nations could pick and choose who can have nuclear weapons”, det är därmed tydligt att han tar avstånd från den förra amerikanska administrationen och är en retorik som vi inte har hört tidigare. För första gången på många år tar USA ledningen i nedrustnings- och miljöfrågor. Detta bör det civila samhället utnyttja, genom att gemensamt tala med en stark röst. Man bör arbeta med enkla meddelanden och utnyttja *Middle Powers Initiative*.

Vilka är de viktigaste sakerna att få till från nu (november 2009) fram till och med översynskonferensen för att den ska bli så framgångsrik som möjligt?

Det är viktigt att förhandlingarna för ett nytt START-avtal mellan USA och Ryssland bär frukt innan NPT-konferensen. Men den stora striden står CTBT (provstoppsavtalet) för. Denna kamp kommer framför allt att ske i USA. Om USA:s senat ratificerar avtalet skulle Kina följa efter. Det viktigaste att bygga på för NPT-konferensen är de tre grundpelarna som identifierats sedan femton

år tillbaka: Ratificera CTBT och Fissile Material Cut-Off Treaty samt att fortsätta att minska kärnvapenarsenalerna.

Vad ser du som den största risken för att översynskonferensen inte ska bli framgångsrik?

De största nuvarande hindren är Natos utvidgning och den planerade missilskölden i Tjeckien. Kärnvapenländerna vinner på status quo.

I det större sammanhanget, vilka hinder ser du på vägen mot en värld fri från kärnvapen?

Ingen nedrustning sker i vakuum, utan det sker i politiska och militära sammanhang. I kriget i Irak och Afghanistan förlitade man sig väldigt mycket på militär styrka. Det visade sig inte vara särskilt framgångsrikt. Det är viktigt att inse att militära doktriner inte motverkar de hot man bekämpar. För att ge förutsättningar för nedrustning måste man förändra det politiska klimatet. Till exempel räddade Nato Västeuropa under det kalla kriget, men jag kan inte se att Nato skulle ha den rollen längre. Nordkorea och Iran tillhör problem från det gamla politiska klimatet.

Thomas Silfverberg
thomas.silfverberg@slmk.org

INTERVJU MED SERGIO DUARTE

Sergio Duarte är FN:s *High Representative for Disarmament Affairs*. Han har arbetat med kärnvapennedrustning sedan början av 1960-talet då han var med i det förberedande arbetet för icke-spridningsavtalet. Han har sedan dess arbetat med nedrustningsfrågor i många sammanhang i sin diplomatiska karriär bl.a. genom hans hemland Brasiliens deltagande i *New Agenda Coalition* (NAC) tillsammans med Sverige. Han deltog i den stora nedrustningskonferensen som Nätverket för Kärnvapennedrustning (däribland SLMK) anordnade 6 till 8 november 2009, varifrån denna intervju är hämtad.

Vilka är dina personliga förväntningar på översynskonferensen av icke-spridningsavtalet 2010?

Först och främst hoppas jag att skillnaderna i synsätt mellan kärnvapenstater och icke-kärnvapenstater kan minskas. Det har att göra med vilka mål man ser med avtalet. Vi har talat förbi varandra tidigare, men nu finns indikationer på att vi kan tala till varandra. Det är viktigt att hitta en acceptabel balans mellan icke-spridningsavtalets tre grundpelare.

Vad ser du som den största risken för att översynskonferensen inte ska bli framgångsrik?

Jag hoppas att det inte kommer att göras några försök att omvärdera grundbudskapet i avtalet. Det skulle kunna vara katastrofalt för avtalet.

Vilka är de viktigaste sakerna att få till från nu (november 2009) fram till och med översynskonferensen för att den ska bli så framgångsrik som möjligt?

Det finns en tendens bland beslutsfattare att tala om olika förutsättningar som måste finnas innan man kan börja tala om kärnvapennedrustning. I många fall är det oklart vilka dessa förutsättningar är. Detta är väldigt negativt. Det saknas strukturer, regelverk och budget inom våra regeringar för kärnvapennedrustning. Det behövs. Men de viktigaste stegen att ta före översynskonferensen skulle vara att få USA att ratificera Provstoppsavtalet (CTBT) och på så sätt få det att träda i kraft. Men jag är övertygad om att den frågan inte kommer att tas upp i den amerikanska senaten om man inte är säker på att förslaget går igenom. Om man tog upp frågan och den inte skulle gå igenom skulle man förlora ansiktet samtidigt som man undergräver möjligheten att ta upp frågan igen för en lång tid framöver. Att förhandla fram ett nytt bilateralt avtal mellan USA och Ryssland som reglerar hur mycket deras kärnvapenarsenaler ska minskas är också väldigt viktigt.

I det större sammanhanget, vilka hinder ser du på vägen mot en värld fri från kärnvapen?

När Obama säger att ”så länge vissa fortsätter att inneha kärnvapen, kommer vi att göra det”. Det är receptet på proliferation.

Vilken roll kan läkare spela i arbetet för nedrustning?

Läkare är bundna av Hippokrates ed om att inte skada. Att arbeta preventivt genom att förhindra att kärnvapen används igen är en av de viktigaste tolkningarna av den lagen. Vi behöver alla röster i detta arbete. Det är viktigt att det finns röster som sammanfattar allmänhetens åsikter. Allmänheten spelar fortfarande en stor och viktig roll i arbetet för kärnvapennedrustning. Man bör arbeta för att upplysa beslutsfattare och ledare i kärnvapenländerna och dessutom få till diplomatisk press från icke-kärnvapenländerna. Det civila samhället bör kräva att demokrati når nedrustningsfrågorna. Detta kan göras genom att stärka transparensen och hålla beslutsfattarna ansvariga. Och det har sagts många gånger förut, men kommunikation är essentiellt.

Hur ser du på medias roll i nedrustningsarbete?

Jag kan ta ett exempel från mitt hemland Brasilien. Media i Brasilien är väldigt fokuserade på nationella frågor, men är inte särskilt starka när det handlar om att bevaka internationella frågor. När man gör det vänder man sig till västerländska nyhetskällor, vilket i vissa fall kan ge en del underliga perspektiv. När jag diskuterade kärnvapen med studenter vid mitt senaste besök i min hemstad Rio de Janeiro talade de om att de ser Iran som det största direkta hotet, även för ett land som Brasilien, trots att Iran ligger oerhört långt borta och inte ligger i konflikt med Brasilien. Människor har en svart-vit bild av saker och ting. Retoriken bland politiker är också svart-vit. Man talar om bra vapen – som självklart är ”våra vapen” och dåliga vapen – som lika självklart är ”deras”.

Kan du berätta om några personliga skäl till att du har arbetat med dessa frågor?

En stor del av min diplomatiska karriär har rört sig om kärnvapennedrustning. Jag har arbetat med detta i 48 år och jag kan bara säga att jag hoppas att det jag har gjort har haft betydelse.

Thomas Silfverberg
thomas.silfverberg@slmk.org

INTERVJU MED RAY ACHESON

Ray Acheson kommer från Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) och är programdirektör för deras Reaching Critical Will. Hon är även FN:s NGO-kordinator inför NPT-konferensen 2010, vilket innebär att hon samordnar NGO-arbetet inför konferensen genom att skriva dagliga nyhetsblad och vara kontaktperson för NGOs i FN-skrapan. Ray deltog novemberkongressen i Stockholm, varifrån intervjun är hämtad.

Vilka är de viktigaste sakerna att få till från nu (november 2009) fram till och med översynskonferensen för att den ska bli så framgångsrik som möjligt?

Många talar om ett fönster av möjlighet som nu har öppnats för att stärka möjligheterna till nedrustning. Vi som är medlemmar av det civila samhället måste ta med beslutsfattare – ledare, parlamentariker, borgmästare – i vårt arbete för kärnvapenedrustning. Vi bör arbeta för att minska kärnvapens roll i världen. Trettio icke-kärnvapenstater täcks av USA:s kärnvapenparaply som en del i sin nationella säkerhet. Vi måste stödja personer som motarbetar att man stödjer sig på kärnvapen som säkerhet. En annan viktig del är att identifiera anledningarna till att dessa vapen fortfarande finns kvar. Det är viktigt för att kunna argumentera för nedrustning. Om USA skulle ratificera provstoppsavtalet (*the Comprehensive Test Ban Treaty*, CTBT) före NPT-konferensen skulle det vara en väldigt stark signal till de andra kärnvapenländerna.

Vilka hinder finns för närvarande mot att röra sig i riktning mot avskaffandet av kärnvapen?

Det finns indikationer på att USA:s *Nuclear Posture Review*. NPR, som ska presenteras i januari 2010 inte kommer att vara

positiv i nedrustningshänseende. NPR är ett policydokument som tas fram som underlag för vilken roll USA:s kärnvapen spelar och kommer att spela fram till och med nästa genomgång, vilken dröjer kanske åtta år. Även om dokumentet inte talar om kärnvapens minskande betydelse, vilket skulle vara oerhört positivt men kanske inte särskilt troligt, är det viktigt att man inte talar om någon modernisering av nuvarande vapen. En sådan retorik skulle allvarligt kunna skada utgångsläget för NPT-avtalet.

Kan du berätta om några personliga skäl till att du har arbetat med dessa frågor?

En person som har gjort ett mycket starkt intryck på mig är Randall Forsberg, som jag hade turen att arbeta med på SIPRI – *Stockholm International Peace Research Institute*. Hennes initiativ till *Nuclear Weapons Freeze Campaign* är ett enastående exempel på hur man som aktivist kan nå resultat. Jag deltog i en marsch i Washington på detta tema tillsammans med en miljon människor och det gjorde ett starkt intryck på mig.

Thomas Silfverberg
thomas.silfverberg@slmk.org

”Nato använder kärnvapen...varje dag”

IPPNW:s studentmöte får besök av Nato

Uttrycket i rubriken kommer från Natos informationsansvarige James Snyder, som citerar en kollega på högkvarteret i Bryssel. Det är första gången som Nato är med på ett av IPPNW:s studentmöten, och man har skickat en ovanlig gladlynt och frispråkig representant. James Snyder har en bakgrund som kommunikationsansvarig på Physicians for Social Responsibility, SLMK:s systerorganisation i USA.

Kärnvapen är det perfekta vapnet under förutsättning att det aldrig kommer till direkt användning, för då har vi misslyckats. Därmed har Nato lika lite intresse av att se kärnvapen användas i krigföring som IPPNW. Detta menar Snyder i ett försök att etablera en gemensam grund med åhörarna. Han fortsätter med att diskutera varje enskild kärnvapensstats incitament för att behålla och utveckla sina kärnvapen, vilka kan sammanfattas i följande ord: avskräckning, strategisk stabilitet och självständighet. Inga nyheter med andra ord. Natos kärnvapenparaply är till för Europas säker-

het och stabilitet, men framför allt för att hålla ihop de allierade. ”Det är därför som min kollega säger att Nato använder kärnvapen varje dag” säger Snyder. Frankrike däremot har valt att hålla sina kärnvapen utanför Nato för att garantera sin egen självständighet och handlingsfrihet gentemot Nato. Kärnvapen är ett politiskt vapen även för icke-kärnvapensstater som kan använda sig av ”greenmail”, dvs. de erbjuder sig att avstå från att utveckla kärnvapen i utbyte mot exempelvis bistånd.

När Natos kärnvapenpolitik tas upp till diskussion påpekar han att den utformas efter konsensus bland de allierade. ”Därmed har vi på Nato inget inflytande, utan ni måste vända er till era regeringar. Att tala med diplomater är av mindre värde om man vill förändra politiken, men värdefullt om man vill förstå den.” När vi som åhörarna invänder att vi möter samma argument hos våra nationella politiker och att länderna säljan vågar bryta mot konsensus, kan James Snyder inte annat än hålla med.

En viktig synpunkt är förstås att Natos kärnvapenpolitik inte är i överensstämmelse med USA nya Nuclear Posture Review. De amerikanska kärnvapnen utgör ändå en majoritet av Natos arsenal. Hur detta skulle hanteras i nuläget kunde vår representant inte svara på. Däremot påpekar han till åhörarnas tillfredsställelse att Nato arbetar på sitt nya strategiska koncept under ledning av Madeleine Albright. Om det framlagda förslaget kommer att antas av Natos generalsekretär och rådet (North Atlantic Council) är dock en annan sak.

Sammanfattningsvis blev James Snyders en mycket uppskattad gäst på studentmötet. Om inte vi alla kan få besöka Nato, så får Nato komma till oss. Vi gläder oss över att de tycks hålla med.

Wenjing Tao

Lärarhandledningen ”Lär om kärnvapen - Lär om nedrustning” presenterad vid lärarkonferens i Uppsala

Lärarkonferensen *Hela vida världen i vår vardag* 16-17 april vid Uppsala universitet samlade ett fyrtiotal lärare, främst från gymnasieskolor och högskolor/universitet. Sveriges Lärare för fred deltog med ett bokbord och presenterade *Lär om kärnvapen*, vars startside låg öppen i en dator, samt lärarhandledningen *Lär om kärnvapen - lär om nedrustning*, vilken nu finns som pdf-fil på SLMK:s hemsida. Den fanns uptryckt i två exemplar och det var dessa som väckte mest intresse. Det blev ett livligt och förtjust bläddrande och flera av konferensdeltagarna uttryckte både glädje och förvåning över att det finns ett så bra material.

Ingrid Inglander
Sveriges Lärare för fred

IPPNW:s lottförsäljning till förmån för studentmedverkan i världskongressen

För tredje året i rad anordnar IPPNW sitt populära lotteri! Intäkterna kommer att gå till studentaktiviteter för en kärnvapenfri värld inför och under IPPNW:s världskongress i Schweiz i augusti, samt till att stödja deltagande av studenter från låginkomstländer. Det finns totalt endast 300 lotter och högsta vinsten är 10 000 dollar! Varje lott kostar 100 US dollar.

Ett bra sätt att stödja den internationella studentföreningen samtidigt som man har chansen att vinna pengar!

Mer information om ändamål och lottförsäljning finns på ipnww.org/Support/raffle.htm

För frågor kontakta Wenjing på wenjing.ta@slmk.org

Foto: Karin Svensson

Leif Lakoma från Finland och Andreas Tolf vid mottagningen i Oslos rådhus. Förbipasserande fick vara med i en symbolisk nedrustning av kärnvapen

Nuclear Weapons Abolition Now! *Studentmöte i Oslo*

Omkring hundra läkarstudenter från ett tjugotal länder deltog vid det europeiska studentmötet i ett vårvarmt Oslo den 8-11 april. Den svenska delegationen bestod av Johanna Berg, Gertrud Edler, Karin Svensson, Wenjing Tao, Andreas Tolf och Alexander Unge. Temat för konferensen var *Nuclear Weapons Abolition Now!* – en rubrik som manar till handling och tydligt sätter fokus på kärnvapen. Under helgen hölls en rad intressanta föreläsningar och workshops; i artiklarna här bredvid kan du läsa om några av dem. Arbetet med att utvärdera och förnya studentorganisationen, så att den bättre kan möta dagens krav, påbörjades inför och under mötet, och kommer att fortsätta på världskongressen i Basel i augusti. Sista dagen gick studenterna från ord till handling genom en aktion framför Stortinget. Förbipasserade normmän och turister kunde symboliskt avrusta ett

kärnvapen genom att flytta en kula från ett glasrör till ett annat. Som bevis på detta fick de ett diplom, vilket var en bra aktivitet för att öppna upp för ett samtal om fred, global säkerhet och kärnvapen.

Andreas Tolf

Recap – ett sjukvårdsprojekt i Palestina

Sommaren 2009 reste läkarstudenterna Lin Sadi, Ellen Svensson, Malwina Kaniewska och Flavia Berroca till Palestina för att delta i *The Refugee Camp Project* (Recap). Dessa fyra tjejer berättade vid studentkonferensen i Oslo med värme och stort engagemang om sina erfarenheter i samband med projektet.

Recap är ett samarbete mellan IPPNW och den internationella läkarstudentföreningen IFMSA (International Federation of Medical Students' Associations) och syftar till att stötta hälso- och sjukvårdsarbete i regionen samt att öka medvetenheten om Palestinakonflikten hos morgondagens läkare. Under den månad som studenterna spenderar i Palestina får de till att börja med en gedigen introduktion i den sociala, politiska och kulturella situation som människor i området lever i. Denna undervisning sker på Al-Quds universitet i Jerusalem och hålls av lokala läkarstudenter. Resterande tid tillbringas i Betlehem, där deltagarna har möjlighet att auskultera på lokala vårdinrättningar samt spendera tid med barn i olika lokala flyktingläger.

Studenter som är intresserade av att delta i nästa års Recap kan hitta mer information på www.ippnw-students.org. Två års läkarstudier bör vara avklarade för den som reser.

Karin Svensson, Johanna Berg

Samtal om kärnvapen med normmän.

Ett hundratal läkarstudenter från ett tjugotal länder deltog i studentmötet i Oslo.

Att berätta om kärnvapen för barnen

Workshopen “Civil society as a global player. Get the message to the kids! (How to raise awareness about the dangers of nuclear weapons at schools?)” hölls av Ursula Gelis och inriktade sig på hur man på ett pedagogiskt sätt kan förmedla kunskap om kärnvapen till barn i skolklasser. Workshopen gav konkreta tips på vad man kan tänka på när man går ut i skolklasser, t.ex att alltid ha en uppsummering efteråt för att stämna av barnens reaktioner, och att man kan göra kopplingar mellan kärnvapen och flera olika skolämnen så som biologi, historia och geografi.

Tillsammans spånade vi på hur man i rollen som lärare ska agera för att skapa största möjliga engagemang och få uppmärksamhet. De flesta skolbarn i västvärlden idag har inga egna minnen eller erfarenheter av krig. Därför kan det vara svårt att få dem att förstå alvaret i t.ex. kalla kriget och kärnvapen. Kreativitet var nyckelordet under våra diskussioner om hur man kunde lösa detta, samt att använda många olika medier. Bilder, filmer, rollspel, fantasin sätter gränserna!

Sammanfattningsvis inspirerade och uppmanade workshopen fler studenter till att kontakta skolor för att sprida information om kärnvapen.

Gertrud Edler

Wenjing Tao vid en föreläsning om NATO:s kärnvapen.

Vad sker på FNs översynskonferens?

Den åttonde översynskonferensen av icke-spridningsavtalet (NPT – *the Nuclear Non-proliferation Treaty*) öppnades den 3 maj 2010 med ett förhållandevis kraftfullt öppningsanförande av FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon. Han riktade sig till Iran som inte samarbetar med IAEA:s inspektioner av länder med kärnkraftsambitioner, vilket skapar oro för att Iran har för avsikt att bryta mot NPT-avtalet. Vidare talade Ban Ki-moon om att det inte bör vara möjligt för ett land, t.ex. Nordkorea, som har ingått i fördraget att sedan dra sig ur utan att det får konsekvenser.

Att förstärka eller utvidga ett avtal som NPT som 189 länder har skrivit under och ratificerat är inte lätt. Det krävs generellt att man når konsensus i varje ändringsförslag.

Översynskonferensen äger rum under fyra veckor i maj vart femte år i FN:s generalförsamling. NGOs har möjlighet att åhöra diskussionerna i generalförsamlingen, och får tillgång till de dokument som följer de offentliga uttalandena. Föreningar som SLMK tar tillfället i akt att träffa den svenska delegationen som utsänts för att föra Sveriges talan. Under den första veckan har utrikesministrarna från alla FN:s medlemsländer möjlighet att uttala sig i var sitt öppningsanförande. Carl Bildt deltog i NPT-konferensens två första dagar för att göra sitt uttalande i generalförsamlingen.

Generellt finns en retorisk vilja att röra sig mot en värld utan kärnvapen, även bland kärnvapenländerna. Svårigheterna ligger i att komma överens om vägen dit. Det finns en del positiva strömningar som föregått denna konferens i jämförelse med några av de tidigare. Det nya START-avtalet mellan USA och Ryssland indikerar, trots att det drog ut på

tiden, att man fortsätter sina bilaterala nedrustningsinitiativ. Man minskar sina aktiva arsenaler med ungefär 30 procent på 8 år. (I och för sig spelar det mindre roll för andra länder om USA och Ryssland har 2200 kärnvapen eller 1550.)

Varje ny regering i USA ska ta fram ett policy-dokument om landets kärnvapen. Obamas regering publicerade i april detta dokument efter att det fått skrivas om ett flertal gånger, men trots att det inte innehåller något om t.ex. att ta bort kärnvapen från *hair-trigger alert* finns steg i rätt riktning. Man skriver att USA inte ska utveckla nya former av kärnvapen eller modernisera sina arsenaler, dock öppnar man för modernisering av infrastrukturen för att hålla kärnvapenarsenalerna säkra. Man hävdar även att man inte ska använda kärnvapen mot de icke-kärnvapenländer som har skrivit under och följer NPT-avtalet (här utesluts i nuläget Iran och Nordkorea tillsammans med de andra kärnvapenländerna). Dessutom var toppmötet i USA i april om klyvbart kärnvapenmaterial ett positivt initiativ. Vidare ämnar USA antligen ta upp frågan om att ratificera provstoppsavtalet (CTBT) i senaten. Att USA här visar ledarskap och initiativ för att ge bra förutsättningar för en framgångsrik NPT-konferens måste tolkas som positivt, framför allt med tanke på hur situationen såg ut för fem år sedan.

Det finns dock några uppenbara svårigheter att klara av. Ett orosmoment är vilken roll Iran väljer att ta. Man kan välja att stjälp diskussionerna genom att konsekvent motsäga sig alla initiativ från USA. Det bör dock ligga Irans intresse att inte få strålkastarna riktade mot sig. Hur andra länder kommer att ställa sig i Iranfrågan är också oklart. Ett annat problem som visade sig svårt att lösa

2005 var att en del länder såsom Egypten inte kan skriva under ett avtal där Israel inte klassas och behandlas som en kärnvapenstat. Enligt konsensusbeslut från 1995 skulle en konferens genomföras för att upprätta en kärnvapenfri zon i Mellanöstern. Detta försvåras av att Israel vägrar att delta i en konferens där landet klassas som kärnvapeninnehavare eller där kärnvapen över huvud taget står på programmet.

Men vad har då mindre länder som Sverige för möjligheter att påverka? EU kan inte komma med några starka uttalanden för att förstärka avtalet eftersom Frankrike och Storbritannien är kärnvapenländer. Dessutom har Nederländerna, Tyskland, Belgien och Italien Nato-kärnvapen på sina territorier. Sverige är tillsammans med sex andra länder med i ett initiativ som kallas *New Agenda Coalition*, NAC. Genom att diskutera ihop sig och föra en gemensam talan lyckades man vid översynskonferensen år 2000 trycka på för att få till stånd de 13 praktiska stegen mot en kärnvapenfri värld. Frågan är om NAC eller någon annan konstellation av länder har diskuterat ihop sig inför eller under årets NPT-konferens för att bli så inflytelserika att de kan påverka konferensens slutdokument i nämnvärd utsträckning. Vad sker bakom dörrarna utanför generalförsamlingen? Det är där diskussionerna verkligen sker. Kommer något av länderna att föra upp frågan om att införa en kärnvapenkonvention, det som SLMK och många andra föreningar arbetar för?

Thomas Silverberg
thomas.silverberg@slmk.org

Foto: Thomas Silfverberg

Demonstrationståg för en kärnvapenfri värld den 2 maj mellan Times Square och FN:s högkvarter.

Fredsmarsch

I 29 graders värme och strålade sol samlades 10-15 000 fredsdemonstranter vid Times Square på eftermiddagen den 2 maj för att tillsammans marschera för att deklarerat önskan om en kärnvapenfri framtid inför årets översynskonferens. En rad olika organisationer representerades och marschen inleddes med en samling där ett antal kända talare, internationella delegater och artister deltog. Efter inledningen på Times Square gick marschen till Dag Hammarskjöld Plaza i närheten av FN:s högkvarter där the Peace and Music Festival tog vid. Från IPPNW fanns bland andra Tyskland, Australien, Nicaragua, Sverige och USA representerade.

Maria Cederlund

Debatt i Generalförsamlingen

Översynskonferensen inleddes med att alla länder under första veckan fick yttra sig i Generalförsamlingen. Under NPT-konferensens första dag tog ordväxlingen mellan USA och Iran störst uppmärksamhet. Iran hade skickat president Mahmoud Ahmadinejad istället för sin utrikesminister. Hans tal fokuserade på Irans rätt till kärnenergi och ett förnekande av varje initiativ till att skaffa kärnvapen, men han anklagade även USA för att hyckla med sina uttalanden. Under hans tal lämnade USA:s, Storbritanniens och Frankrikes delegationer generalförsamlingen i protest. Senare samma dag talade USA:s utrikesminister Hillary Clinton om Irans dunkla intentioner och ovilja att samarbeta. Vidare kom hon med två nya initiativ. Hon lovade att USA ska publicera siffror på antalet kärnvapen i sina arsenaler och hur många som avvecklas från och med 1991 och framåt. Dessutom skänker USA 50 miljoner dollar till IAEA:s utvecklingsfond för kärnenergi. Kärnvapenländerna är nämligen genom NPT-avtalet förbundna att stödja länder som vill utveckla kärnenergi för fredliga syften. I nuläget har IAEA 62 länder som väntar på sådant stöd. Clinton påminde i sitt tal också att USA kommer behålla sina kärnvapen för avskräckning så länge kärnvapnen finns kvar i världen.

NAM-länderna (Non-Aligned Movement), de alliansfria staterna, påpekade å sin sida att världen borde inse att kärnvapen som avskräckning varken ger fred eller internationell säkerhet och Mexiko noterade det paradoxala i att ett antal länder för sin säkerhet litat på vapen som hotar mänskligheten. NAM-länderna argumenterade även för att kärnvapenstaterna måste ta nedrustningen på större allvar medan västvärldens länder å sin sida pekade ut Iran och Nordkorea som det största hotet mot fred och säkerhet.

Under första veckans debatt avslöste de flesta länderna varandra med att tala om hopp och visioner om fred, ökad säkerhet och samarbete i en kärnvapenfri värld. Många talare tryckte också på vikten av att översynskonferensen ger resultat och inte slutar i fiasko som översynen 2005. Det talades under första veckan även om vikten att återskapa förtroende för NPT-avtalet och många påpekade att bästa sättet att återge förtroendet är att visa sina åtaganden enligt NPT i handling och inte endast i ord.

Den yttersta handlingen för en nå en kärnvapenfri värld borde vara att skapa en konvention som förbjuder kärnvapen. Men det var inte många som under debatten nämnde att det är tid för en kärnvapenkonvention. NAM-länderna samt Österrike och Schweiz framförde dock att arbetet med en kärnvapenkonvention bör påbörjas. Schweiz gick så långt som till att hävda att kärnvapen är oanvändbara, omoraliska och olagliga. Frankrike, hårdnackat kärnvapenland, argumenterade däremot för att kärnvapnen är viktiga är under extrema omständigheter.

Carl Bildt framförde under första dagen Sveriges uttalande som var mycket kort och avfattat i allmänna termer. Bildt höll framför allt med om EU:s uttalande som var en rätt intetsäggande kompromiss mellan EU:s kärnvapenstater och icke-kärnvapenstater, samt uppmanade USA och Ryssland till bilaterala samtal kring nedrustning av taktiska kärnvapen. I övrigt talade Bildt mycket om icke-spridning, med exemplen Nordkorea och Iran, samt om allas rätt till kärnkraft.

Thomas Silfverberg
thomas.silfverberg@slmk.org

Åsa Lindström
asa.lindstrom@slmk.org

Artiklarna från NPT RevCon är skrivna under konferensens första vecka.

INTERNATIONELL UTBLICK

Red Inge Axelsson · inge.axelsson@miun.se

NPT review conference – en medicinsk icke-händelse?

Idag (15 maj) har jag gått igenom PubMed och senaste månadens nummer av de stora, medicinska prestigetidskrifterna NEJM, JAMA, Lancet, BMJ och PLoS Medicine på jakt efter kommentarer till femårskonferensen om icke-spridningsavtalet NPT. Jag har inte hittat någonting. Är icke-spridningsavtalet och kärnvapnen en icke-fråga i den medicinska världen?

På konferensens hemsida läser jag om konferensens mål: "The NPT represents the only binding commitment in a multilateral treaty to the goal of disarmament by the nuclear-weapon States. Conferences to review the operation of the Treaty have been held at five-year intervals since the Treaty went into effect in 1970."

<http://www.un.org/en/conf/npt/2010/>

Översikt över sjukvård vid nukleära katastrofer

Tidskriften *Radiology* har publicerat en översikt över sjukvårdens tänkbara insatser (och vanmakt?) vid en kärnvapenexplosion, en härdsmläta i ett kärnkraftverk, en explosion av en "dirty bomb" och när en strålningskälla placeras i ett tätbebyggt område.

Wolbarst AB, et al. Medical response to a major radiologic emergency: a primer for medical and public health practitioners. *Radiology*. 2010 Mar;254(3):660-77.

Nobels fredssenter i Oslo

Kommen till Oslo hamnar du lätt på en servering på Aker Brygge, tittar ut över Oslofjorden, ser på när färjorna lägger till några meter från dig, och beställer pasta, öl och latte för NOK 300 av en servitris som talar småländska... När du går till och från Aker Brygge passerar du ett äldre, gult tvåvånings stenhus. Det är Nobels Fredssenter. Gå in där! Det är öppet 10-18 alla dagar (under september-maj stängt på måndagar). I sommar visar man en utställning om Sydafrikas fredspristagare och (till 12 september) en utställning om fjolårets fredspristagare: *Obama – A Call for Action*. Med hjälp av Alfred Nobels handskrivna testamente, uppförstorat på väggen, försöker man visa att Barack Obama är en pristagare i Alfred Nobels anda.

<http://www.nobelpeacecenter.org/>

Tiotusen-till-en-gapet mellan kärnvapen och negligerade tropiska sjukdomar

Fem kärnvapenländer har undertecknat icke-spridningsavtalet (USA, Ryssland, Storbritannien, Frankrike och Kina) medan fyra kärnvapenländer (Indien, Israel, Nordkorea och Pakistan) och två tröskelländer (Iran och Syrien) inte har gjort det. Dessa 11 kärnvapenländer har hälften av världens alla fall av negligerade tropiska sjukdomar! Mindre än 1/10 000 av kostnaden för kärnvapnen används för att bekämpa dessa sjukdomar.

Alla kärnvapenländer utom möjligen Storbritannien har stora grupper av patienter med negligerade sjukdomar, särskilt masksjukdomar, leishmaniasis, Chagas sjukdom, toxoplasmos och trakom. Genom att föra över 1/1000 av kärnvapenbudgeten till kampen mot negligerade sjukdomar skulle denna få en 10 gånger större budget än tidigare och förekomsten av dessa sjukdomar skulle kunna drastiskt minska.

Negligerade tropiska sjukdomar (NTD) = sjukdomar som inte är lika kända som pneumoni, malaria, AIDS eller tbc men som tillsammans har en sjukdomsburda större än malaria eller tbc: 1 miljard av jordens allra fattigaste har en eller flera negligerade sjukdomar.

Hotez PJ. *Nuclear weapons and neglected diseases: the "ten-thousand-to-one gap"*. *PLoS Neglected Tropical Diseases* 2010;4(4):e680.

Peter J Hotez är distinguished research professor at George Washington University och president of the Sabin Vaccine Institute

Global mortalitet bland vuxna

Färre barn dör nu än tidigare. UNICEF räknar med att år 2008 dog 8.8 miljoner barn före 5-årsdagen, en förfärande hög siffra men ändå mycket bättre än de ca 13 miljoner som dog årligen för bara några decennier sedan (www.unicef.org > the state of the world's children > Table 1). Detta innebär att nativiteten minskar och medelåldern ökar och medelålders människors mortalitet blir mer intressant. Data om effekten av krig och andra katastrofer på mortaliteten (t.ex. från Uppsala Conflict Data Program) är emellertid motsägelsefulla och bättre data behövs.

Rajaratnam JK et al. *Worldwide mortality in men and women aged 15–59 years from 1970 to 2010: a systematic analysis*. *Lancet* 2010;375:1704-1720.

Blog: Sund eller galen?

Ronald Reagan, who wrote in his memoirs: "I never let my dream of a nuclear-free world fade from my mind." Reducing -- and ultimately eliminating -- nuclear weapons is not a right versus left issue. It is a sanity versus insanity issue.

(Blog from Dan586 at CNN.com 2010-04-11)

Program för introduktion av nya SLMK-studenter

Under en helg i slutet av mars träffades vi, fem studenter och unga läkare, i den buddistiska fredsorganisationen Soka Gakkais villa i Saltsjöbaden för att planera den framtida studentverksamheten och unga läkares plats i föreningen. Bland annat uppmärksammade vi problemet med att det idag inte finns ett bra sätt för intresserade studenter att enkelt komma in i föreningen, och att vi därför riskerar att engagerade studenter söker sig vidare till andra organisationer. För att råda bot på detta utarbetade vi ett mer strukturerat introduktionsprogram för nya studenter:

1. En *personlig kontakt* i form av en redan engagerad student (eller läkare) som ser till att den nya studenten har aktuell information om möten och aktiviteter. Kontaktpersonen har också en viktig roll i att stödja och uppmuntra till engagemang.
2. Ett *uppdaterat informationsmaterial* i form av ett kompendium med grundläggande information om föreningen, hur vi är organiserade och hur vi arbetar. Tanken är att detta material ska vara relativt kortfattat och alltid vara uppdaterat med aktuella namn, telefonnummer och e-postadresser.
3. Checklista för *informationskanaler* från SLMK i form av grupp på Facebook, hemsidan och e-postlista.
4. En *introduktionsworkshop* med basal kärnvapenkunskap. Studenten ska sedan uppmuntras till att själv hålla workshopen, t ex vid internationella studentmöten eller i andra sammanhang.
5. *Tillgång till ett bibliotek* av intressanta böcker i ämnet. SLMK arbetar nu med att sammanställa en gemensam lista över böcker som medlemmar kan ställa till det virtuella bibliotekets förfogande. Utbildningsmaterialet *Lär om kärnvapen* är också utmärkt lektyr.
6. Deltagande vid ett *internationellt studentmöte*. Föreningens styrka är till stor del det internationella nätverket, som är viktigt att upprätthålla – inte minst bland studenterna.

Till hösten hoppas vi kunna pröva introduktionsprogrammet på nya studenter och vid behov justera det. Vi planerar också ett gemensamt möte för unga läkare och studenter i Stockholm den 23-24 oktober.

Andreas Tolf,
studentrepresentant

Vi har inte råd att misslyckas med NPT

”Det finns två påverkbara risker som utgör ett direkt hot mot mig, dig, din familj, och alla andra. Och som faktiskt hotar hela mänskligheten existens: den globala uppvärmningen och världens kärnvapen. Nedrustning av alla kärnvapen, med målet att helt eliminera dem, är därför en angelägen uppgift.”

”Jag kommer själv att delta på NPT-konferensen [i New York i maj] och vill se den svenska regeringen agera för en kärnvapenfri värld genom att:

- Initiera en konvention som förbjuder kärnvapen. De måste förbjudas precis som kemiska och biologiska massförstörelsevapen har förbjudits.

- Erbjudas svenskt värdskap för ett ständigt stående sekretariat för ickespridningsavtalet, i enlighet med Blixkommissionens förslag.

- Arbeta för att alla kärnvapenmakter åtar sig att inte placera ut någon form av kärnvapen på utländskt territorium, i enlighet med Blixkommissionens förslag.”

Jens Orback

Olof Palme International Center

Steven Starr og Niels Dahm på vores stand

DLMK ved Copenhagen Climate Exchange 2009

DLMK var repræsenteret ved Copenhagen Climate Exchange 2009, som fandt sted 3. - 6. december i Øksnehallen, Vesterbro i København. Her viste en række firmaer, kommuner og humanitære foreninger, hvordan de arbejder med at modvirke klimaforandringerne, som vi i den rige del af verden er ansvarlige for, men som rammer de fattige i U-landene hårdest. Vi fik besøg af Steven Starr fra PSR, USA, som har arbejdet med klimaforandringerne efter krig med atomvåben. Vi kender alle begrebet Nuclear Winter, men Steven Starr ønsker dette begreb erstattet af Nuclear Darkness, da en regional krig med atomvåben (f.eks. mellem Pakistan og Indien) er meget mere sandsynlig end en global atomvåbenkrig. Steven holdt to fremragede foredrag i Øksnehallen, men desværre kun for ganske få tilhørere. Han medvirkede også ved et symposium, som Pugwash stod for, hvor der var ca. 40 deltagere.

Vi siger mange tak til alle de 30 DLMK'ere, der har doneret penge til at dække DLMK's udgifter ved konferencen.

Povl Revsbech · formand

Foto: PRevsbech

Formandsberetning for DLMK for året 2008-09

Atomvåben.

Årets største begivenhed har uden tvivl været, at USA fik en ny præsident, Barack Obama, den 20. januar. Han udtalte, mens han endnu kun var kandidat til præsidentjobbet, at han ville se positivt på afskaffelse af atomvåben såvel som andre masseødelæggelsesvåben. Hans tale 5. april i Prag står som et monument over, at 8 års ørkenvandring omsider var til ende. I talen udtalte han ønsket om, at verden skulle befries for atomvåben. Han udtalte også støtte til, at atomvåbenstaterne nu tager deres forpligtigelse i sektion 6 i NPT-traktaten alvorligt, dvs. indleder forhandlinger i god tro om afskaffelse af alle atomvåben. Han udtalte også, at det realistisk set næppe vil ske i hans levetid, at vi kommer til at se det ske. Senere, i juli måned i år aftalte præsidenterne Medvedev og Obama, at deres respektive landes atomsprængenhoveder skal reduceres til et sted mellem 1.500 og 1.675 stk. på begge sider og at antallet af strategiske affyringssystemer (raketter) skal reduceret til et sted mellem 500 og 1.100 stk.. Det er en rammeaftale, der senere skal forhandles på plads. Den har symbolsk betydning, idet der fortsat vil være rigeligt med atomvåben til at lægge verden øde. Men den er nok alligevel vigtig, fordi der markerer et tøbrud mellem de to atommagter efter de 8 år med en konfrontatorisk, amerikansk administration.

IPPNW havde i marts måned sendt et brev til de to nyvalgte præsidenter, hvori der blev argumenteret for vigtigheden af atomar nedrustning. Brevet kan ses på IPPNW's hjemmeside. Det kan ikke udelukkes, at det har haft betydning for begge præsidenters positive synspunkter på dette spørgsmål.

I lighed med tidligere år har medierne, hvad angår atomvåben, mest beskæftiget sig med forholdene i Iran, der af IAEA menes at være i gang med at anskaffe sig atomvåben, og i Nordkorea. Sidstnævnte har gjort sig negativt bemærket ved at afprøve langtrækkende raketter gentagne gange, en oplagt provokation overfor nabolandene. Nordkorea smed jo våbeninspektørerne fra IAEA ud i 2006 og har siden prøvesprængt atomvåben, senest 25. maj i år. Formålet menes at være, at afskrække andre lande fra at invadere Nordkorea og at komme i en position, hvor landet kan forhandle direkte med USA.

Europæisk samarbejde.

I slutningen af april var der europæisk møde i Helsinki, hvor Cæcilie og jeg deltog. Her hørte vi højt kvalificerede foredrag om de europæiske atomvåben om fredagen, mens lørdagen var sat af til planlægning af ide-udveksling. Det var inspirerende at møde finske kolleger, som har tradition for mangeårigt fredsarbejde og ulandsarbejde og andre kolleger, herunder folkene i centralkontoret.

DLMK

Aktivitetsniveauet i DLMK har i det forgangne år været lavt. Vi har dog i september sendt brev til alle medlemmer af Folketinget med overskriften "En ny chance for atomvåben-nedrustning". Responset herpå var beskedent. Også medlemmerne af udenrigsudvalget, udenrigspol. nævn og forsvarsudvalget har vi skrevet til og opfordret dem til at skrive under på en parlamentarisk erklæring til NATO og den amerikanske kongres om afskaffelse af atomvåben på europæisk

grund samt en opfordring til indmeldelse i PNND, Parliamentary Network for Nuclear Disarmament. Vi har også sendt breve til vore repræsentanter i Europaparlamentet i juli 2008 og opfordret dem til at underskrive et krav om, at der bliver lavet en Nuclear Weapons Convention i FN-regi. Kun 3 af de 11 MEP skrev under, så vidt vides. Tidl. havde vi 4 danske MF'ere som er medlemmer af PNND, men efter af Svend Auken døde, er der kun 3 tilbage (Holger K., Mogens Lykketoft, og Jeppe Kofod). Endelig har 15 borgmestre indmeldt sig i Mayors for Peace.

På initiativ af John Avery fra Pugwash DK har der været holdt flere møder med MF, Holger K. Nielsen om atomvåbenspørgsmål. Det er første gang i mange år, at der er regelmæssig kontakt med en MF'er.

Endelig skrev vi tilbage i juli 08 til den danske delegation til FN's 63. Generalforsamling om nødvendigheden af en kernevåbenkonvention.

Bestyrelsesarbejde:

Siden sidste landsmøde har vi kun mødtes én gang, nemlig 24.01.09 i Kbh. Der var tale om en fællesmøde med Pugwash DK og Nagia Kaja (?). Her planlagde vi bl.a. aktiviteter på NGO-kongressen under Klima-topmødet og diskuterede kontakter med de danske medlemmer af PNND.

Vi har løbende kommunikeret via e-mail, og jeg har derfor syntes, at det ikke var nødvendigt med et nyt møde eller telefonmøde, som vi tidl. har afholdt. Vi skal jo hele tiden tænke nøje over forningens udgifter.

Hermed indkaldes til landsmøde i DLMK

Lørdag 21. august 2010 kl. 14.00 i Klaus Arnungs konsultation Lille Strandstræde 10, Kbh.

(ved Nyhavn) Dagsorden i henhold til vedtægterne. DLMK dækker som vanligt deltagerens rejseudgifter svarende til en togbillet. Efter landsmødet middag på en nærliggende restaurant.

Vel mødt til Landsmøde.

Povl Revsbech/formand

Fremtiden:

I denne uges Ugeskrift (nr. 34/09) skriver Lægeforeningens formand, Jens Winther Jensen, en leder, som har overskriften: "Truslen mod den globale sundhed". Heri oplyser han, at DADL og WMA i fællesskab arrangerer en konference den 1.9. i Kbh. om klimaforandringer og sundhed. I en rapport udarbejdet af The Lancet og University College London offentliggjort i maj i år, betegnes klimaforandringerne som den potentielt største trussel mod den globale sundhed i den 21. århundrede. Jeg må sige, at jeg giver dem ret heri. Vi kan forvente at se tiltagende tilfælde af oversvømmelser i nogle områder af verden, og landvarig tørke i andre områder. Vi har her i Europa set hedeølger i Sydeuropa, som har kostet hundredevis af liv. Her hos os kan vi forvente os varmere somre og vintre, altså et mere behageligt klima, og vi vil ikke blive hårdt ramt.

Vi kan ikke blive ved med at påstå, at atomvåbnene udgør den største trussel mod menneskehedens overlevelse. Det gjaldt under Den kolde Krig, men ikke efter afslutningen heraf med Sovjetunionens opløsning. Der er kun få, der tror os og mener som os, mens mange flere i disse år er optaget af klimaet. Også PSR har taget klima-spørgsmål på dagsordenen. Tusindvis af mennesker dør hvert år af naturkatastrofer, som for nogle vedkommende formentlig har sammenhæng med klimaændringerne. Vi kan vente flere orkaner i de tropiske egne, der vil gå ud over de mange, der bor i lavtliggende egne. HIV og AIDS samt malaria og TB rammer hvert år millioner. Jeg mener derfor, at vi gør ret i at være tilstede på NGO-kongressen under klima-topmødet i dec. i år og her lære af de andre organisationer og vise dem vores arbejde, hvor dias-showet Nuclear Famine vil have en vis relevans. Så derfor, venner, må vi ændre kurs og tage et bredere perspektiv ind over vort arbejde. Vi bør overveje kollektivt at melde os ind i Globale Læger.

Tak for jeres opmærksomhed.

Povl Revsbech
formand

Var är media och vad är medias roll i arbetet för total kärnvapenedrustning?

Demokrati är viktigt för media och media är viktiga för demokratin. Non-Governmental Organisations, NGOs, är viktiga i den globala demokratiseringsprocessen och i arbetet för en mer civiliserad värld. Media rapporterar sällan om deras aktiviteter. Men om gräsrotternas engagemang för en rättvisare, hälsosammare och mindre farlig värld inte kommer till uttryck i media, så skapas inte den kritiska vilja hos allmänheten som behövs för att förändra världen. Manliga traditioner, som låter makt och vapen styra världen måste ge plats för förnuft och medkänsla. Media måste fundera mer över detta.

Nedrustning, och i synnerhet kärnvapenedrustning, är viktig för allas vår säkerhet – men även för att frigöra resurser. Hundratals miljarder dollar i militära utgifter skulle i kunna användas för social utveckling och förbättrad hälsa i en orättvis och våldsam värld. Varje kväll går 800 miljoner människor hungriga till sängs och varje år dör 10 miljoner barn av svält.

Ett brett och dynamiskt nätverk av NGOs arbetar sedan länge med dessa frågor. Men deras arbete syns sällan i media av vad jag kunnat avläsa från nästan trettio års arbete mot kärnvapen. NGOs arbetar i lokala grupper i ett internationellt sammanhang, ordnar konferenser, gör uppvaktningar hos makthavare och skriver dokument och rapporter. I sin påverkan på dysfunktionella maktstrukturer fungerar detta gräsrotsarbete som droppen som urholkar stenen. NGOs är sällan aktörer i de stora, medialt slagkraftiga händelserna. Ändå har de bidragit till viktiga händelser. Michail Gorbatjov påverkades av IPPNW i sitt beslut att verka för kärnvapenedrustning, och IALANA¹ tillsammans med IPPNW spelade en avgörande roll för tillkomsten av ICJ:s² utlåtande om kärnvapnens illegitet, för att nämna två exempel.

Men media missar det mesta av denna gräsrotsaktivitet. Som exempel var media inte närvarande vid konferensen i Stockholm "Reaching Nuclear Disarmament, the Role of Civil Society in Strengthening the NPT" i november, som samlade 250 delegater från 30 länder. Många ledande personer i det internationella civila nedrustningsarbetet var där.

Därifrån finns många intressanta tankar att rapportera om. Hur ska ett effektivt och framgångsrikt arbete föras? Varför detta hårda motstånd mot att avveckla de militärt och politiskt obrukbara och mycket kostsamma kärnvapnen? Ska man rikta kraften mot icke-spridning eller kräva ett omedelbart avskaffande av kärnvapnen?

Där fanns mycket att berätta om. Hur många känner till den av gräsrotterna framarbetade Nuclear Weapons Convention som numera är ett officiellt FN-dokument och hur den nu håller på att bli ett viktigt verktyg i nedrustningsarbetet?

Där fanns många intressanta personer att berätta om som ägnat många års arbete åt kampen för en säker värld utan kärnvapen. När läste senast om ambassadören och tidigare FN-rådgivaren Hans Corells arbete för att förmå stormakterna att följa ingångna avtal och hans tankar om vikten av att världen följer lagar och avtal. Hur arbetar en ung och engagerad kvinna som Emma Rosengren från IKFF³ för att sprida kunskap och medverka i arbetet för en bättre värld?

Bland avslutningstalarna fick vi höra journalisten Olof Kleberg mana oss att inte i vår frustration reflexmässigt slå ner på media för deras bristande intresse och förståelse för NGOs arbete. Det ska vi naturligtvis inte göra. Men det är hög tid för en radikal förändring av medias sätt att arbeta.

Gösta Alfvén

Vice ordförande i SLMK Stockholm

1 IALANA: International Association of Lawyers Against Nuclear Arms

2 ICJ: International Court of Justice, den Internationella domstolen i Haag

3 IKFF: Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Svenska Läkare mot Kärnvapen

Verksamhetsåret 080901 – 090831

Svenska Läkare mot Kärnvapen, SLMK, har som syfte att sprida kunskap om kärnvapnens medicinska effekter och att genom vetenskaplig forskning bidra till denna kunskap. SLMK ingår i den internationella federationen International Physicians for the Prevention of Nuclear War, IPPNW. SLMK är associerad medlem i Svenska Läkaresällskapet.

Medlemskap

SLMK organiserar läkare och medicine studerande samt lärare vid medicinsk fakultet. Föreningen hade vid verksamhetsårets utgång ca 3000 medlemmar varav drygt 30 studentmedlemmar. Av medlemmarna är ca 54 % män och ca 46 % kvinnor. Medlemsavgiften är 290 kr per år. För studentmedlemmar är avgiften 100 kr per år. Föreningen har också omkring 400 stödpersoner och givare.

Styrelsen

Vid årsmötet i januari 2009 valdes Jan Larsson till ny ordförande. Han efterträdde Frida Sundberg som valdes till vice ordförande jämte Leonore Wide. Den nya styrelse som valdes i januari 2009 hade 13 ordinarie ledamöter varav 1 studentrepresentant samt 10 suppleanter varav 1 studentsuppleant.

Tidpunkten för årsmötet har genom stadgeändring flyttats fram från senast december samma år som verksamhetsårets avslutning till senast januari påföljande år. Detta har visat sig vara nödvändigt för att bokslutet med alla styrelseledamöters underskrifter ska hinna göras klart i tid till årsmötet.

Det verkställande utskottet, VU, håller månatliga telefonsammanträden, vanligen 11 gånger per år. VU utgörs av sex styrelsemedlemmar: ordföranden, de två vice ordförandena, sekreteraren, studentrepresentanten och Gunnar Westberg. Föreningens kanslichef/kas-

sör är ständig adjungerad medlem i VU. Andra styrelsemedlemmar adjungeras emellanåt till VU:s möten.

Styrelsen har haft 6 sammanträden under verksamhetsåret. Det första hölls i början av november 2008. I januari 2009 hölls ett styrelsemöte före årsmötet, ett konstituerande styrelsemöte direkt efter årsmötet, och därefter ett vanligt styrelsemöte. Följande styrelsemöte hölls i maj 2009. Dessa möten ägde rum i Stockholm. Det sista styrelsemötet under verksamhetsåret hölls i slutet av augusti 2009 i Karlstad.

Varje gång styrelsen har samlats har det ingått ett utbildningsinslag i form av en föreläsning med efterföljande diskussion. Föreläsningarna under året har behandlat skilda ämnen: Nordkorea, Icke-spridningsavtalet NPT resp. samband mellan kärnkraft och kärnvapen. Vid dessa föreläsningar hade vi externa föreläsare. Vid styrelsemötet i Karlstad höll Gunnar Westberg ett föredrag om världsläget beträffande kärnvapen.

Kansli och personal

Föreningens kansli ligger i Perstorp. Där arbetar våra två fast anställda personer, Klas Lundius som är föreningens kanslichef och kassör, samt Margareta Gustafsson som är sekreterare på deltid. I Stockholm finns ett kontor på Svenska Läkarförbundet med en kanslist anställd på (kort) deltid. Under verksamhetsåret har Emma Rosengren varit anställd som koordinatör för Nätverkets konferens i november 2009 med projektbidrag från UD som SLMK förvaltat.

Under år 2009 påbörjades en viss omorganisation inför en planerad nedtrappning i arbetstid för Klas Lundius och Margareta Gustafsson vid årsskiftet 2009/2010. Därför anställdes Josefin Lind på en nyinrättad tjänst som informationsansvarig, till att börja

med på halvtid, som hon tillträdde i september 2009. Hon har en kontorsplats i Stockholm.

Ekonomi

SLMK har en stabil ekonomisk situation. Förutom medlemsavgifter och gåvor från medlemmar och stödpersoner får SLMK ett bidrag från Banco Fonder, där de som sparar i den etiskt inriktade Humanfonden årligen skänker 2 % av sitt kapital till en utvald ideell organisation. Utdelningen från Banco Fonder i februari 2009 var ca 305 000 kr. Detta var nära nog en halvering jämfört med föregående år, betingat av börsens nedgång. Föreningens tillgångar är till allra största delen internt genererade. Medlemmarnas bidrag och utdelningen från Banco Fonder utgjorde tillsammans ca 78 % av de totala intäkterna under verksamhetsåret. Förra årets siffra var 80 %. Att det blivit en liten minskning av andelen detta år beror på att SLMK tagit emot och förvaltat stora projektbidrag för Nätverket för kärnvapennedrustning. SLMK:s balansräkning för verksamhetsåret omsluter ca 4,7 miljoner kr. Resultaträkningen visar ca 90.000 kr i förlust vilket var budgeterat.

Folke Bernadotteakademien (FBA) beviljade i januari 2009 inom den s.k. Fredsmiljonen ett verksamhetsbidrag till SLMK på 200.000 kr för kalenderåret 2009 riktat till vårt informationsblad Läkare mot Kärnvapen. I juni 2009 beviljade FBA ett projektbidrag för SLMK:s informationsarbete beträffande dels att tillskapa en uppdaterad webbplats, dels att producera broschyrer och foldrar för SLMK. Dessa arbeten har genomförts under sommaren resp. början av hösten 2009.

Till den internationella konferensen **"Reaching Nuclear Disarmament"** som Nätverket för kärnvapennedrust-

ning arrangerade i Stockholm i november 2009 beviljade FBA ett projektbidrag om 200.000 kr. Konferensen hade dessförinnan också beviljats ekonomiskt stöd från Utrikesdepartementet med 222.000 kr för att täcka lönekostnaderna för en projektkoordinator, Emma Rosengren, samt 70.000 kr för tryck och distribution av en slutrapport från konferensen. Från Olof Palmes Minnesfond donerades 70.000 kr till stöd för ungdomars deltagande i konferensen och från Beijerstiftelsen erhöles 20.000 kr till kvällsmingel. SLMK har åtagit sig det ekonomiska huvudmannskapet för konferensen och har således förvaltat dessa projektbidrag.

SLMK har ett 90-konto varför den ekonomiska redovisningen kontrolleras enligt SFI:s (Svensk Insamlingskontroll) föreskrifter som stipulerar att minst 75 % av insamlade medel skall användas till föreningens ändamål. SLMK har klarat gränsen med god marginal. Föreningen är även ansluten till FRIL, Frivilligorganisationernas Insamlingsråd. Genom FRIL deltar SLMK alltsedan 2008 i kampanjen Aktiegåvan. .

Frivilligarbete, löner och utgifter.

Föreningsarbetet vilar till största delen på ideellt arbete som utförs utan någon ersättning. Många medlemmar bidrar med stora och små arbetsinsatser. För det gångna verksamhetsåret har 47 personer rapporterat in totalt ca 745 arbetsdagar med ideellt utfört arbete, med en spridning mellan 1 och 175 arbetsdagar. (En viss underrapportering är sannolik.) Vi skiljer därvidlag inte på arbete för SLMK och IPPNW. Vid resor får medlemmarna kostnadstäckning för resor och hotell men inga trakamenten. Vi försöker alltid hitta billiga resor och billigt boende. Många medlemmar tar inte heller ut full ersättning för sina kostnader. Kanslichefen är anställd av föreningen på 80 % av full arbetstid men har ofta arbetat ideellt därutöver till 100 % eller mer. Sekreteraren är anställd på 40 % arbetstid. Lönerna är modesta. Vid några tillfällen har SLMK anlitat en extern expert för en viss insats, exem-

pelvis för omarbetning av vår hemsida. Denne har då varit avlönad inom ett projektbidrag. För den fast anställda personalen var föreningens årskostnad inkl sociala avgifter ca 830.000 kr. Inräknas tillfälligt (projektanställd) personal blir den totala kostnaden för all anställd personal ca 1,0 miljon kr.

Informationsbladet Läkare mot Kärnvapen, LMK

Denna medlemstidskrift har som vanligt utkommit med fyra nummer under verksamhetsåret. Upplagan är på ca 5500 ex. Det är den enda regelbundet utkommande tidskrift i Sverige som bevakar området kärnvapenedrustning. Jan Larsson och Ulf König har sedan ett tiotal år varit redaktörer för tidningen. Jan Larsson fortsätter nu som redaktör parallellt med ordförandeskapet. Inge Axelsson medverkar i varje nummer med aktuella och intressanta notiser, referat och kommentarer från ett stort antal internationella tidskrifter och databaser. Tidningen är också medlemsblad för vår systerförening Danske Laeger Mod Kernevåben. På utskickslistan står medlemmarna i Svenska Tandläkare mot Kärnvapen, STMK, och Forskare och Ingenjörer mot Kärnvapen, FIMK. Medlemmar i dessa föreningar bidrar med artiklar och referat. Journalisten Claes Andreasson som är baserad i Los Angeles, USA, medverkar med artiklar från amerikansk horisont. Informationsbladet distribueras till många bibliotek och institutioner samt till personer verksamma inom politik och förvaltning.

Fortbildning och utveckling

En ständig fortbildning inom verksamhetsområdet sker för medlemmarnas del genom informationsbladet Läkare mot Kärnvapen och medlemsutskick per brev. För den intresserade finns rikligt med information via föreningens webbplats. Styrelsens medlemmar har en gemensam e-post-lista där styrelsemedlemmar skickar ut aktuell information. Övriga medlemmar som önskar få aktuell information från SLMK oftare kan prenumerera på ett elektroniskt nyhetsbrev som alltsedan januari 2009 utkommit var eller varannan månad

med korta meddelanden. På denna lista finns ett 70-tal adresser. Leonore Wide och Meit Krakau ansvarar för nyhetsbrevet.

Webbplatsen www.slmk.org

Den gamla hemsidan genomgick en total omarbetning med ett tekniskt och lay-out-mässigt lyft under sommaren 2009. Arbetet utfördes av Henrik Pettersson med stöd av ett projektbidrag som beviljats från Folke Bernadotteakademien. En nyhetsspalt "Kärnvapen i media" förmedlar dagsfärska nyheter från många svenska och utländska tidningar och nyhetsbyråer. Fr.o.m. september 2009 tar Josefin Lind över ansvaret för uppdateringen av webbplatsen som dessförinnan i många år skötts av Bengt Lindell. SLMK-studenternas hemsida nås via en klickbar flik på SLMK:s webbplats.

Studiematerialet "Lär om Kärnvapen" och "Learn about Nuclear Weapons"

Den svenska versionen på:
www.slmk.org/larom eller
www.laromkarnvapen.se eller
www.laromkarnvapen.se eller
<http://laromkarnvapen.slmk.org>

Den engelska versionen på:
www.learnaboutnukes.org eller
www.aboutnukes.com eller
www.learnaboutnukes.com

Under verksamhetsåret har SLMK gjort en stor satsning på att färdigställa ett nytt nätbaserat utbildningsmaterial om kärnvapensituationen i världen. En tidigare version togs fram gemensamt av SLMK och Svenska Freds år 2002. Den nya versionen, med en uppdaterad och betydligt mer omfattande text, har skrivits av Alexandra Sundberg. Den var färdig och lades ut på SLMK:s webbplats i september 2008. En engelskspråkig version som framförallt Emma Rosengren arbetat med var klar i november 2008. (Sedan har vår systerförening Norske Leger mot Atomvapen översatt och lagt ut en norsk version på sin webbplats.) Studiematerialet är i första hand avsett för studerande på alla nivåer men bör vara av värde också för journalister och alla andra intresserade.

Lär om Kärnvapen för lärare

<http://laromkarnvapen.slmk.org/forlarare.html>

Studiematerialet kompletterades i mars 2009 med ett pedagogiskt utformat material avsett för skolor. Det innehåller en lärarhandledning för nedrustningsundervisning med ett flertal lektionsförslag och övningar med fokus på olika ämnen. En arbetsgrupp inom Lärare för Fred samt Leonore Wide och Gunnar Westberg från SLMK tillsammans med en projektanställd person utarbetade materialet som till stora delar är baserat på "Learn abolition" på ICAN:s webbplats. Man når det via en klickbar flik på "Lär om Kärnvapen" eller direkt på ovanstående adress. Projektet blev möjligt att realisera tack vare den goda respons som vi fick från våra medlemmar och stödpersoner på ett brevutskick i april 2008 där vi bad om stöd för att utveckla läromedlet "Lär om Kärnvapen" med en lärarhandledning och skolmaterial.

Johannes Eldblom, John Henriksson, Josefin Lind, Gunnar Westberg och Leonore Wide arbetar med förbättringar och vidareutveckling av undervisningsmaterialet Lär om Kärnvapen. De har sökt former för och initierat uppdateringar av faktamaterialet, gjort materialet mer lättåtkomligt, startat en funktion med frågor och svar samt samarbetat med Lärare för Fred angående lärarhandledningen.

Klimatkompensation

Vid årsmötet i januari 2009 beslutades att SLMK ska vara koldioxidneutral genom att klimatkompensera för alla flygresor som görs i SLMK:s regi. Vid det efterföljande styrelsemötet bestämdes att detta ska ske genom att den framräknade kostnaden skänkes till trädplantering i VI-skogen. Den sammanlagda flygsträckan under verksamhetsåret blev 132.500 person-kilometer med ett kalkylerat koldioxidutsläpp på 35,5 ton. Uträkningen har gjorts för varje individuell resa via flygkalkylatorn på www.tricoronagreen.com som räknar på den totala klimatpåverkan från alla växthusgaser, inte bara koldioxid. Med denna flygkalkylator blev klimatkompensationskostnaden 887 Euro

eller ca 9000 kr. Summan översändes till VI-skogen i september 2009. (I sammanräkningen av flygresor har inkluderats resor som gjorts av Caecilie Buhmann, IPPNW:s vicepresident för Europa, med resestöd från SLMK.)

Vetenskapliga rådet

SLMK:s vetenskapliga råd har varit vilande i flera år.

Internationellt arbete

Det övergripande målet för SLMK liksom för IPPNW, International Physicians for the Prevention of Nuclear War, är ett totalt avskaffande av kärnvapnen. SLMK:s arbete är i stor utsträckning internationellt inriktat.

IPPNW www.ippnw.org

IPPNW är en världsfederation med föreningar i ett 60-tal länder spridda över hela världen. Huvudkontoret finns i Boston, USA.

SLMK har två medlemmar i IPPNW:s styrelse: Gunnar Westberg, som tidigare varit "co-president" i IPPNW, och Wenjing Tao, svensk medicinstudent som är internationell studentrepresentant i IPPNW. Hon deltar i verkställande utskottets telefonsammanträden. Martina Grosch ingår i en internationell grupp med unga doktorer på AT- och ST-nivå, "Doctors-In-Training", som försöker hitta vägar att underlätta det fortsatta engagemanget trots tidsbrist. (Se artikel i LMK nr 114.) Genom att SLMK är väl representerat inom IPPNWs ledning har vi nära till information om arbetet inom den internationella föreningen.

Det högsta beslutande organet inom IPPNW är Rådet (Council) som sammanträder vid världskongresserna. Dessa anordnas vartannat år. Den närmast föregående världskongressen var i mars 2008 i Delhi, Indien. Nästa världskongress blir i augusti 2010 i Basel, Schweiz.

SLMK liksom systerföreningarna stöder IPPNW:s arbete med 4 USD per medlem och år. Gunnar Westberg och Wenjing Tao har erhållit stöd för resor i samband med IPPNW-uppdrag.

Caecilie Buhmann som är IPPNW:s vice-president för Europa har erhållit stöd för resor. John Loretz som är projektkoordinator inom IPPNW har tidigare fått stöd från SLMK för att arbeta med ICAN-projektet (se nedan) en dag per vecka fr.o.m. december 2007 t.o.m. augusti 2008. Därefter har SLMK:s styrelse beslutat om fortsatt stöd på samma villkor t.o.m. maj månad 2009. Kostnaden för SLMK har varit ca 7000 kr/månad. John Loretz har bl.a. varit oss behjälplig med språkgranskning av den engelska texten i "Learn about Nuclear Weapons" och läromaterialet. John Loretz har även fått ekonomisk täckning för deltagandet i IPPNW-Europa-mötet i Helsingfors april och NPT PrepCom i maj 2009. Ytterligare några av oss väl kända personer har fått resebidrag till preciserade ändamål inom IPPNW.

Medicinstudenterna inom IPPNW har program i olika länder, se: www.ippnw-students.org Det europeiska IPPNW-studentmötet i Amsterdam i slutet av november 2008 stöddes av SLMK med 2000 Euro.

Europeiskt/ryskt IPPNW-möte i Helsingfors i slutet av april 2009

Den finska IPPNW-föreningen var värd för ett tredagarsmöte med deltagare från Europa, Ryssland och CIS-regionen (Commonwealth of Independent States, som omfattar Ryssland och ett tiotal f.d. Sovjetrepubliker). SLMK var representerat med 11 deltagare. Programmet innehöll ett symposium med flera aktuella och intressanta föreläsningar, en workshop ledd av Caecilie Buhmann, styrelsemöte för IPPNW, studentmöte och sociala programpunkter. (Se artikel i LMK nr 117.) SLMK sponsrade deltagandet för tre ryska studenter.

IPPNW Europa

www.ippnw-europe.org

Webbplatsen förmedlar nyheter från de europeiska IPPNW-föreningarna.

Dialogseminarier, Dialogues and Seminars with Decisionmakers Programme.

Möten och seminarier med beslutsfattare särskilt i kärnvapenhuvudstäderna utgör sedan många år en viktig del av den internationella verksamheten. SLMK, främst Hans Levander, initierade och drev programmet de första åren. Huvudansvaret för projektet överlämnades sedan till IPPNW. Programmet har fått fortsatt stöd och deltagande från SLMK.

I början av november 2008 deltog Gunnar Westberg och studenten Andreas Tolf i en IPPNW-delegation som träffade dels EU-parlamentariker, dels NATO:s kärnvapenansvariga i Bryssel. NATO-mötet ägde rum för 14:e året i följd. Delegationen tog bl.a. upp NATO:s kärnvapen i Europa och NATO:s kärnvapendoktrin till diskussion. Se utförlig rapport i LMK nr 115.

En delegation från IPPNW träffade olika beslutsfattare i Moskva vid dialogmöten i mitten av november 2008. Där deltog Gunnar Westberg, studenten Johannes Eldblom samt Klas Lundius. De överlämnade ett brev för vidare befordran till Rysslands premiärminister Putin. Brevet besvarades senare av Rysslands vice utrikesminister.

International Campaign To Abolish Nuclear Weapons, ICAN www.icanw.org

ICAN är en internationell kampanj som lanserades 2007 för att driva på kärnvapennedrustningen och utgör ett prioriterat program inom IPPNW. Den har sin bas i Australien. På ICAN:s webbplats, som nyligen omarbetats grundligt och uppdaterats, finns ett omfattande material med fakta och broschyrer för nerladdning. Under det gångna verksamhetsåret har Monika Palmgren varit SLMKs representant och deltagit i telefonmöten med ICAN-gruppen.

Nuclear Weapons Convention, NWC

SLMK stöder arbetet för en bindande konvention mot kärnvapen och vi har

regelbundet tagit upp frågan i alla relevanta fora. **Securing our Survival (SOS)** heter en skrift som innehåller ett utarbetat förslag till en sådan konvention. Skriften kan beställas kostnadsfritt från SLMK:s kontor.

Andra möten.

Gunnar Westberg bevistade ett möte anordnat av danska Pugwash i mitten av november 2008 i Köpenhamn. Det handlade om hur man kan stärka NPT. - Kring månadsskiftet mars-april 2009 deltog Gunnar Westberg i ett femdagarsmöte med en internationell grupp forskare och vetenskapsmän "Oxford Round Table". Mötet fokuserade på terrorism. - "Kärnvapenfri zon i Arktis?" var ämnet för en konferens 10-11 augusti 2009 i Köpenhamn, arrangerat av danska Pugwash. SLMK var en av flera medarrangörer. Mötet bevistades av Gunnar Westberg. Se utförlig artikel i LMK nr 118, författad av Jan Prawitz.

Icke-spridningsavtalet, the Nuclear Non-Proliferation Treaty, NPT

I maj 2009 hölls i New York ett förberedande möte, NPT PrepCom, med parterna till detta avtal. Mötet var också en samlingspunkt för många NGO:s* inom den internationella anti-kärnvapenrörelsen. För SLMK:s räkning deltog studenten Johannes Eldblom, Emma Rosengren i egenskap av projektkoordinator samt SLMK:s kanslichef Klas Lundius. De lanserade "Learn about Nuclear Weapons", det engelskspråkiga studiematerialet som finns på SLMK:s webbplats. *NGO = Non-Governmental Organisations, frivilligorganisationer och ideella föreningar som inte är regeringsanknutna.

Internationellt studentarbete och the Nuclear Weapons Inheritance Project, NWIP www.ippnw-students.org/NWIP

Projektet startades ifrån Sverige 2001 och har vuxit till att bli ett av IPPNW:s viktigaste studentprojekt. Små delegationer av aktiva IPPNW-studenter reser ut och träffar grupper av studenter i kärnvapenhuvudstäderna vid dialog-

möten, seminarier och workshops där de informerar om kärnvapen. Den svenska studentgruppen har från första början varit bland de drivande i projektet. Senast var Wenjing Tao en av koordinatörerna. Hon hade denna uppgift fram till världskongressen i mars 2008 då hon istället valdes till internationell studentrepresentant inom IPPNW. För närvarande är ingen SLMK-student koordinator men SLMK fortsätter att stödja resor inom projektet.

Ryssland

SLMK har sedan många år ett särskilt åtagande att stödja den ryska IPPNW-föreningen. De har ett kontor i Moskva som SLMK upprätthåller kontakt med.

Nepal

SLMK har bedrivit ett treårigt projekt 2005 - 2008 med projektbidrag från Sida/Forum Syd till stöd för det regionala IPPNW-kontoret i Kathmandu, Nepal. Projektet har varit mycket framgångsrikt. Stödet till den nepalesiska IPPNW-föreningen visade sig vara betydelsefullt även för den framväxande demokratirörelsen i Nepal under några år av politisk turbulens. Projektet slutrapporterades under 2009.

Iran.

SLMK har vid tidigare besök knutit kontakt med en iransk läkarförening som fokuserar på offer för kemiska vapen. Därefter har SLMK hållit fortsatt kontakt med föreningen. En livaktig IPPNW-studentförening i Iran, som initierades av ett svenskt studentbesök, har vi också kontakt med.

Nordkorea, DPRK

Den 26 maj 2009, dagen efter att Nordkorea utfört en provsprängning med kärnvapen, skickade SLMK ut ett pressmeddelande som protesterade mot atombombsprovet. Några dagar senare besökte en delegation med fem personer från SLMK Nordkoreas ambassad i Stockholm för samtal. En skriftlig protest mot att Nordkorea genomfört ett atombombsprov överlämnades.

SLMK har hållit kontakt med den nord-

koreanska läkarföreningen The Korean Anti-Nuke Peace Physicians, KANPP, som är medlem i IPPNW, alltså sedan SLMK första gången besökte landet med en mindre delegation i augusti 2005. Ett uppföljande besök gjordes i juni 2007. Framförallt Martin Tondel har ansvarat för att uppehålla kontakterna med föreningen.

SLMK-styrelsen har upprepade gånger haft ingående diskussioner om förhållningssättet vid kontakter med kollegor i länder som Iran och Nordkorea med (milt uttryckt) odemokratiska styrelse-skick.

Besök av nordkoreanska läkare

Två läkare från Nordkorea, den ene gastroenterolog, den andre endokrinolog, anlände i slutet av september 2009 till Göteborg efter att ha tillbringat sex veckor i Tyskland där de auskulterat på sjukhus på inbjudan av den tyska IPPNW-föreningen. I Göteborg motogs de av SLMK-medlemmar som ordnade med studiebesök, ett möte med dekanus på fakulteten och kulturella aktiviteter. Därefter tillbringade de några dagar i Stockholms där Stockholmsgruppen ordnat ett program. Se vidare under lokalgruppernas rapport samt artikel i LMK nr 115.

”Kärnvapenskyddning”

SLMK har alltmer uppmärksammat de nya vetenskapliga rönen angående troliga klimatkonsekvenser av ett kärnvapenkrig (se ex-vis www.nucleardarkness.org för en lättillgänglig översikt). I augusti 2009 beslutade SLMK att donera 10 000 US-dollar ur föreningens fond för vetenskaplig forskning till ett IPPNW-projekt att ta fram en högkvalitativ publikation om klimateffekter av ett begränsat kärnvapenkrig, som ska vara klar inför NPT översynskonferensen i maj 2010.

Inrikes aktiviteter

Medlemsbrev och insamling

Förutom informationsbladet får föreningens medlemmar vanligtvis tre medlemsbrev per år med aktuell information om arbetet med kärnvapened-

rustning och föreningens verksamhet. (De som glömt betala medlemsavgiften får dessutom ett antal påminnelsebrev.) I samband med medlemsutskicket i november 2008, där vi samlade in pengar till fortsatt dialogverksamhet med beslutsfattare i Europa, skickade medlemmarna in totalt ca 62.000 kr. Vårutskicket i april 2009 innehöll en bön om bidrag till ett internationellt temanummer av vår medlemstidning Läkare mot Kärnvapen inför NPT Översynskonferensen i maj 2010. Våra goda givare sände in totalt ca 118.000 kr vilket har möjliggjort ett ambitiöst tidningsnummer på både svenska och engelska, som planeras utkomma i februari 2010.

Med Hiroshimabrevet i augusti 2009 insamlades 76.000 kr. Det går till att stödja SLMK:s arbete för en konvention mot kärnvapen. Medlemmarnas gensvar i form av ekonomiska bidrag är en mycket värdefull tillgång för föreningens arbete. Tack vare detta stöd kan vi mestadels mobilisera ekonomiska resurser till att genomföra önskvärda projekt.

Annonskampanj i Läkartidningen

Kampanjen initierades av Gösta Alfvén i syfte att göra SLMK mera känt bland läkarkollegorna i Sverige. Under hösten 2008 och våren 2009 lät SLMK införa en halvsidesstor annons, utformad av Gösta Alfvén, sammanlagt sju gånger i Läkartidningen: nr 32-33, 34, 38/ 2008 och nr 5, 10, 11 och 12/ 2009. De tre sista gångerna hade texten ändrats till ”KAN VI SKAPA EN VÄRLD UTAN KÄRNVAPEN ? JA, VI KAN” med anspelning på den nyvalde president Obamas kampanjmotto.

SLMK:s Antiatombombsdiplom

Idégivare var studentgruppen, främst Thomas Silfverberg och Johannes Norberg. Den fullständiga prismotivering är: ”Svenska Läkare mot Kärnvapens utmärkelse för betydande insatser i arbetet för en kärnvapenfri värld”. Pristagaren utses av styrelsen efter att ett antal nomineringar lämnats in. Priset utdelades för första gången i samband med Hiroshimadagen den 6

augusti 2009 till Inger Holmlund, initiativtagare och drivande kraft i Budkavlen för en kärnvapenfri värld.

Brev

Ett öppet brev riktat till presidenterna Obama och Medvedev med uppmaning att inleda förhandlingar om nedrustning av kärnvapen med sikte på en kärnvapenkonvention initierades av IPPNW på nyåret 2009. Brevet undertecknades på SLMK:s vägnar av SLMKs dåvarande ordförande Frida Sundberg och Hans Levander.

I maj 2009 skrev föreningen ett brev till utrikesminister Carl Bildt och bad honom att i sina kontakter med USA påminna dem om vikten av att få det fullständiga provstoppsavtalet, CTBT, ratificerat i senaten i USA. Brevet undertecknades på SLMK:s vägnar av ordförande Jan Larsson.

Inför valet till Europaparlamentet juni 2009 skrev flera enskilda SLMK-medlemmar brev till kandidater i de olika partierna och frågade om deras inställning till kärnvapnen i Europa och deras motivation att agera för nedrustningsfrågor i Europaparlamentet om de blev invalda. Svaren visade hela skalan från välmotiverad entusiasm att agera till avmätt avfärdande.

SLMK signerade genom Jan Larsson i slutet av augusti 2009 ett upprop till FN:s säkerhetsråd om kärnvapenhotet inför säkerhetsrådets nedrustningsmöte den 24 september. Brevtexten var författat av John Hallam, Australien.

I samband med styrelsemötet i slutet av augusti 2009 undertecknade ordföranden Jan Larsson på SLMK:s vägnar ett brev till USA:s president Obama med uppmaning av nedgradera betydelsen av kärnvapen i kommande säkerhetsstrategi. Kännedomskopia skickades till amerikanska ambassaden i Stockholm samt till utrikesminister Carl Bildt.

Hiroshimadagen den 6 augusti 2009

Denna dag högtidlighölls minnet av atombombernas offer i Hiroshima och

Nagasaki i augusti 1945. SLMK anordnade eller medverkade i manifestationer på flera orter. Se vidare under lokalföreningarnas rapporter och reportage i LMK nr 118.. I Stockholm anordnade SLMK, främst genom Leonore Wides insatser, i samarbete med Stockholms Domkyrkoförsamling för tredje året i följd en manifestation i Storkyrkan.

Mediagenomslag

Under det gångna verksamhetsåret har SLMK lyckats lite bättre än förut med att nå ut i media.

Den 1 september 2008 hade Sydsvenskan en artikel av Gunnar Westberg, SLMK, och Anna Ek, Svenska Freds, med rubriken "Indien kapprustar". Artikeln kritiserade att Nuclear Suppliers Group, där Sverige ingår, godkänt ett kärnteknologiskt samarbetsavtal mellan USA och Indien trots att Indien inte var med i Icke-spridningsfördraget NPT.

Gunnar Westberg skrev en artikel i SvD den 22 september 2008 med rubriken "Natos utvidgning ökar knappast säkerheten. Replik till Veronika Wand-Danielsson. / Rysslands intressesfär och kärnvapnen" som svar på hennes inlägg på SvD Brännpunkt den 18 september.

I november 2008 i anslutning till MR-dagarna talade Gunnar Westberg i Norrbottens lokalradio i tio minuter.

Hans Levander hördes i en halvtimmeslång intervju i Upplands lokalradio den 30 december 2008.

I tidningen Barnläkaren nr 3/09 hade Gösta Alfvén och Martina Grosch skrivit en artikel med rubriken "Skall våra barn slippa kärnvapen?"

En insändare av Leonore Wide var införd i SvD Synpunkt den 3 mars 2009 med rubriken: "Häpnadsväckande och förskräckande krock". Insändaren tog upp den osannolika kollisionen mellan två kärnvapenförande u-båtar i Atlanten i februari 2009 och var illustrerad med en bild på en u-båt.

I samband med Hiroshimadagsminnet den 6 augusti lyckades vi få ett mediagenomslag med ett tiotal artiklar och insändare:

6/8 helsidesartikel i Göteborgs-Posten "År våfflor och bullar viktigare än Hiroshima" av Gunnar Westberg
6/8 Nordvästra Skånes Tidningar/HD "Även litet kärnvapenkrig får globala följder" av Klas Lundius

6/8 Norra Västerbotten "Avveckla kärnvapnen" av Johannes Norberg

6/8 Nya Wermlands-Tidningen och Värmlands Folkblad "Dags för en kärnvapenfri värld" av Vendela Englund Burnett

6/8 Sydsvenska Dagbladet "Regionalt kärnvapenkrig leder till massvält" av Jan Larsson (5-spaltare)

5/8 Upsala Nya Tidning "Stöd kampen för en kärnvapenfri värld!" av Jan Larsson

6/8 Upsala Nya Tidning "Ge oss en värld utan atombomber" av Hans Levander (nästan en helsida)

4/8 Hudiksvalls Tidning. Reportage om Inger Holmlund och Budkavlen med anledning av att hon erhållit SLMK:s nyinstiftade pris, med ett uttalande av SLMK:s ordförande Jan Larsson.

Därutöver fanns även några annonser: 2/8 DN och SvD: annons om Hiroshimadagsmanifestationen i Storkyrkan, Stockholm.

5/8 Upsala Nya Tidning: annons om ljusceremoni i Uppsala.

Inga pengar till kärnvapenindustrin

SLMK har som policy att inte placera i bolag som har anknytning till kärnvapenindustrin.

Vi noterade för några år sedan att flera svenska pensionsbolag uppgavs placera pengar i företag som tillverkade kärnvapen och klusterbomber. Klas Lundius kontaktade då några av de största fondbolagen och diskuterade frågan med dem. Han har sedan fortsatt att bevaka frågan och har tagit upp saken med banker som investerar pengar i företag med anknytning till kärnvapenindustrin.

Kärnbränslecykeln.

Sambandet mellan kärnkraft och kärnvapen tillhör SLMK:s intresseområde även fast föreningen inte har någon agenda beträffande kärnkraften. Vi har haft föreläsningar i ämnet vid styrelsemöten och vi har haft artiklar i LMK, t. ex. i LMK nr 117 en artikel om torium som kärnbränsle, författad av Stefan Björnson, FIMK.

Medicinska Riksstämman i november 2008

Stämman hölls detta år i Göteborg och SLMK deltog som vanligt med en utställningsmonter där vi lanserade studiematerialet Lär om Kärnvapen. Detta visades med en projektor på väggen och flygblad delades ut. Montern byggdes upp av Frida Sundberg och Gunnar Westberg. Sedan turades flera SLMK-medlemmar om att bemanna den. Vi delade ut många flygblad i entréhallen i Scandinavium innan "Global Health"-seminariet började.

Nätverket för Kärnvapenedrustning

www.nucleardisarmament.se

Detta är ett nätverk med ett 15-tal svenska ideella föreningar för fred och nedrustning som träffas regelbundet i Stockholm. Den gemensamma plattformen är arbetet för en kärnvapenfri värld. Leonore Wide är SLMK:s representant och har varit ordförande i Nätverket under de senaste åren. Under verksamhetsåret har SLMK varit engagerat i förberedelserna inför den internationella konferensen "*Reaching Nuclear Disarmament – the Role of Civil Society in Strengthening the NPT*" som arrangeras av Nätverket och flera andra föreningar i november 2009. Med projektbidrag från UD började Emma Rosengren arbeta på deltid 30 % under hösten 2008 och har fortsatt på 50 % under hela 2009. En arbetsgrupp med ca sju personer från Nätverkets olika föreningar har varit verksam med planeringen hela tiden. Leonore Wide har lett arbetsgruppen och Meit Krakau har deltagit i arbetet. Nätverket är ett nätverk och inte en juridisk person. SLMK har åtagit sig att vara ekonomisk huvudman för hela konferensprojektet.

Sveriges Utrikesdepartement. Uppvaktnings, möten, brevväxling.

Leonore Wide deltog i en grupp om fem personer från svenska freds- och nedrustningsorganisationer, representerande Yrkesgrupper mot Kärnvapen och Nätverket för kärnvapenedrustning, som uppvaktade kabinetssekreterare Frank Belfrage och flera av hans medarbetare på UD den 15 september 2008. Under det halvtimmeslånga samtalet fick de tillfälle att presentera sina föreningar och ta upp ett flertal ämnen rörande kärnvapenedrustning.

Under september 2008 hade Gunnar Westberg en brevväxling med departementsrådet I. Dolfe på UD angående Sveriges agerande i NSG, Nuclear Suppliers Group, ifråga om det kärnteknologiska avtalet mellan Indien och USA.

Den 30 september 2008 hade UD-NIS (Enheten för nedrustning och icke-spridning) inbjudit föreningarna till ett informationsmöte inför arbetet i FN:s Första Utskott. Leonore Wide, Erland Richardson och Meit Krakau deltog i mötet som representanter för SLMK.

Den 29 jan 2009 uppvaktades UD-NIS av SLMK med Gunnar Westberg och Meit Krakau. Vi hade ca en timmes samtal om olika nedrustningsfrågor och tog bl.a. återigen upp frågan om Sveriges syn på en kärnvapenkonvention.

UD-NIS inbjöd föreningarna till ett uppföljningsmöte efter NPT PrepCom den 27 maj 2009. Emma Rosengren och Meit Krakau deltog för SLMK.

Life-Link Friendship-Schools www.life-link.org

Detta är ett program för fredsundervisning i skolor. Det har skapats och leds av Hans Levander som också är aktiv styrelsemedlem inom SLMK sedan många år. Programmet når nu nära 670 skolor i 89 länder där man har genomfört flera tusen olika fredsaktioner. SLMK har rekommenderat att detta pedagogiska material används i arbete riktat till barn och ungdomar.

Budkavlen för en kärnvapenfri värld www.budkavlen.se

Budkavlen startade i Luleå och några andra kommuner i Norrbotten i november 2008. Budkavlen har sedan färdats söderut genom landet med manifestationer i två eller tre nya kommuner varje lördag kl. 11.55, "fem i tolv". SLMK stöder Budkavlen. Flera SLMK-medlemmar har medverkat med tal vid appellmöten och föredrag på olika orter. Jan Larsson höll ett välbesökt föredrag om kärnvapen i Hudiksvall. Initiativtagare och drivande kraft är Inger Holmlund, Jättendal. Hon tilldelades SLMKs Antiatombombsdiplom i augusti 2009.

Mayors for Peace www.mayorsforpeace.org

Detta är ett nätverk av städer och kommuner som leds av staden Hiroshimas borgmästare. Det som krävs för att gå med är att borgmästaren/för Sveriges del närmast kommunfullmäktiges ordförande ansluter sig till en text som säger att staden vägrar vara ett mål för kärnvapen. Antalet anslutna städer globalt var vid årsskiftet ca 3500. Med Budkavlens färd har antalet svenska kommuner som anslutit sig till Mayors for Peace ökat till 11. Flera SLMK-medlemmar har tagit upp frågan med den egna hemkommunen.

Övriga föredrag och framträdanden

European Social Forum i september 2008 i Malmö. Gunnar Westberg och Frida Sundberg medverkade i en workshop om kärnvapen.

Peace One Day den 21 september 2008 i Göteborg. Gunnar Westberg medverkade på Världskulturmuséet.

Bok- och Biblioteksmässan i slutet av september 2008 i Göteborg. Den nya versionen av "Lär om Kärnvapen" lanserades i en monter som bemannades av Yrkesgrupper mot Kärnvapen, och Gunnar Westberg informerade om den vid ett framträdande på Internationella Torget.

MR-dagarna 2008 hölls i mitten av november i Luleå. Gunnar Westberg medverkade i en serie med miniseminarier om kärnvapen.

Vid ett **seminarium** anordnat av Socialdemokraternas riksdagsgrupp i mitten av november 2008 i Lund medverkade Martina Grosch som talare.

Vid en konferens "**Globala hotbilder – gemensam säkerhet**" i Göteborg arrangerad av Olof Palmes Internationella Center m.fl organisationer inklusive SLMK den 14 februari 2009 medverkade Frida Sundberg och talade om massförstörelsevapen.

Därutöver har enskilda SLMK-medlemmar och stödpersoner deltagit i möten och seminarier i olika sammanhang och informerat om kärnvapenfrågor.

Övriga kontakter

Svenska Läkaresällskapet

SLMK är associerad medlem. Leonore Wide har som SLMK:s representant deltagit i fullmäktigemöten.

Forum Syd

SLMK är medlem sedan 2005. Martin Tondel är SLMK:s representant med Anneli Schmauch som suppleant.

Hälso- och Sjukvårdens Östeuropakommitté

SLMK är medlem sedan tidigare. Carin Odhner är SLMK:s representant.

Yrkesgrupper mot Kärnvapen (YMK). Leonore Wide har representerat SLMK inom YMK.

Globalportalen. SLMK gick med som medlemsorganisation i denna webbplats efter styrelsebeslut i maj 2009.

Men inte...

Efter ingående överväganden beslutade SLMK:s styrelse i januari 2009 att inte ansöka om anslutning till Postkodlotteriet.

Danderyd i januari 2010
Meit Krakau
Sekreterare, SLMK

Verksamhetsberättelse för SLMKs studentgrupp 08/09

Verksamhetsåret inleddes med ett nationellt studentmöte i Umeå i helgen 25-27 september 2008. Under mötet diskuterades och planerades nya projekt, medlemsrekrytering och ny hemsida för studenterna. Meningen med studentmötet var också att träffas i studentgruppen, lära känna varandra bättre och ge nya studenter en bra inblick och möjlighet att engagera sig. På programmet stod även aktiviteter som bastu och bad.

Vid IFMSAs årsmöte i Stockholm 24-26 oktober deltog SLMK-studenterna Thomas Silfverberg, Åsa Lindström, Maria Cederholm och Johanna Norenhag. Thomas Silfverberg höll en presentation om SLMK, vilka projekt studenterna arbetar med och om kärnvapen i allmänhet. Därefter hölls en workshop med syfte att hitta idéer till hur SLMK och IFMSA kan samarbeta i framtiden och idéer till gemensamma projekt. En idé som kom var ett vapenexportprojekt som dock fortfarande ligger på idéplanet.

I slutet av november träffades läkarstudenter från hela Europa under tre dagar i Amsterdam för IPPNWs europeiska studentkonferens. Från Sverige deltog Wenjing Tao, som även är internationell studentrepresentant inom IPPNW, Åsa Lindström, Andreas Tolf och Alexander Unge. Det hölls flertalet föreläsningar och workshops med olika kärnvapen-teman och hela konferensen avslutades med ett stort "Target X" som hölls samtidigt på tre olika platser i Amsterdam. I samband med "Target X"-manifestationen bjöds även Amsterdamborna på te och kärnvapendiskussioner under parollen "Nuclear Weapons Free – My Cup of Tea". Inför konferensen åkte en grupp studenter till flygbasen Volkel där NATO-kärnvapen finns placerade för att protestera och demonstrera mot dessa.

I november deltog studenterna Andreas Tolf och Johannes Eldblom i Dialogues

with Decision makers. Andreas Tolf deltog i en delegation till Bryssel 4-5 november. Där hade delegation dels ett dialogmöte med EU-parlamentariker och dels ett dialogmöte med NATO-representanter. Johannes Eldblom deltog i en delegation till Moskva 17-18 november.

I mars 2009 deltog Wenjing Tao som internationell studentrepresentant för IPPNW i IFMSAs internationella möte i Tunisien. Även Alexander Unge deltog i Tunisienmötet där de tillsammans med IPPNWs andra internationella studentrepresentant Ehase Agyeno höll ett par workshops om kärnvapen. Syfte med deltagandet på IFMSAs möte var att förbättra relationen mellan IFMSA och IPPNW, informera om vilka frågor IPPNW arbetar med och varför, samt hitta framtida samarbetsformer.

3-5 april höll PSR, IPPNWs amerikanska organisation, studentmöte i New York. Från SLMK deltog Wenjing Tao, Thomas Silfverberg och Andreas Tolf. Tanken var att hitta samarbetsformer inför nästa års översynskonferens av Icke-Spridningsavtalet NPT. De svenska studenterna arrangerade ett par workshop och höll en workshop som var så bra att de t.o.m fick pris. NPT var alltså ett huvudämne och i en av de workshops svenska studenterna arrangerade fick deltagarna i ett rollspel spela de olika parterna under översynskonferensen och känna på hur svårt det kan vara att finna gemensamma lösningar.

I mitten av april organiserade de svenska studenterna en utbildningshelg "Peace Through Health" i Stockholm. Sju studenter från Sverige och Slovenien deltog. Caecilie Buhmann, regional president för europeiska IPPNW, höll i utbildningen som bestod av fem moduler med teman som kärnvapen, dialogteknik men också globalisering, mänskliga rättigheter och samband mellan hälsa och fred. Modulerna var uppbyggda som interaktiva workshops med grupparbeten, falldiskussioner och undervisning. Deltagarna fick även öva på att själva hålla de olika workshopparna. Syftet med utbildnings-

helgen var att sprida kunskap om hur hälsa och fred på olika sätt hänger ihop samt att sätta in kärnvapenfrågan i ett större sammanhang.

24-26 april hölls IPPNWs europeiska konferens i Helsingfors och där deltog Wenjing Tao som internationell studentrepresentant. Inför konferensen hölls också ett kort europeiskt studentmöte.

I början av maj ägde NPT PrepCom rum i New York då förberedande kommittén inför Icke-spridningsavtalets översynskonferens sammanträdde. En av deltagarna för SLMKs räkning var Johannes Eldblom som bl.a. deltog i olika NGO-evenemang.

Vid SLMKs styrelsemöte i Karlstad 29-30 augusti höll Åsa Lindström, Andreas Tolf och Wenjing Tao en workshop om "Peace Through Health" med alla styrelsemötets deltagare. Detta för att på ett praktiskt sätt informera om och visa vad vi gjorde under utbildningshelgen i april.

Umeå har under året haft en aktiv studentgrupp. Studenterna i Umeå har också varit mycket aktiva i lokalgruppens arbete. Vid Umeågruppens årliga musikhögtid vid tredje advent talade Andreas Tolf för SLMK. När budkavlen passerade Umeå talade Åsa Lindström vid manifestationen. Studentgruppen har under året också arrangerat två filmkvällar med kärnvapentema. Inför studentmötet i början av terminen informerade studentgruppen i Umeå som vanligt nya studenter på T1. Denna gång hölls informationen under en lunchrast i samband med att de nya studenterna bjöds på lunch.

Åsa Lindström
studentrepresentant

Lokalföreningar och lokal-grupper

Årsrapporter verksamhetsåret

2008-09-01 – 2009-08-31

Göteborg

Hiroshimadagen uppmärksammades genom ett möte i Vasaparken, där Jazzmusiker för Fred medverkade. Martin Smedjeback talade, och hans tal finns i förkortad form återgivet i Informationsbladet nr 118. Inför Hiroshimadagen frågade Gunnar Westberg i en debattartikel i Göteborgs-Posten varför Våffeldagen och Kanelbullens dag nu uppmärksammas i almanackan men inte Hiroshimadagen.

Gunnar Westberg

Uppsala

Lokalavdelningen i Uppsala arbetar fortsatt med en informell koordinerande styrelse. SLMK medlemmar i Uppsala arbetar mest med insatser inom riksföreningens styrelse. Hans Levander har föreläst vid lärarseminariet inom kursen för Globalisering. SLMK stöttade ekonomiskt annonseringen för den sedvanliga Hiroshima ceremonin vid Nybron i Uppsala 6 augusti. Vid detta tillfälle fick kärnvapenfrågan stort genomslag i Uppsala Nya Tidning med av SLMK skrivet material på helsida under Debatt samt på insändarsidan. Jan Larsson medverkade vid Budkavlens planering för Uppsala. Samverkan med Uppsala Fredsmuseums skolpedagogiska program planeras. Vi har ännu inte lyckats att få med Uppsala inom Mayors for Peace. Kommunfullmäktiges ordförande, tillika läkare, är tveksam till kommunens mandat i denna fråga.

Hans Levander

Verksamhetsberättelse för SLMK Stockholmsgruppen

Verksamhetsåret

2008-09-01 - 2009-08-31

(återges här något förkortad)

Arbetsmöten (protokollförda) har hållits på Sveriges Läkarförbund 8 ggr under verksamhetsåret. Vid arbetsmöten har deltagit mellan 3 och 13 personer.

Årsmöte hölls 2008 10 28. Val av ny styrelse, revisorer, revisorssuppleanter och valberedning. Monika Palmgren framlade valberedningens förslag för den kommande perioden fram till nästa årsmöte. Valberedningen har bestått av Carin Odhner, Monika Palmgren och Eva Olivecrona (sammankallande).

Ordförande	Leonore Wide
Vice ordförande	Gösta Alfvén
Sekreterare	* se nedan
Kassör	Karin Wrangsjö
Revisor	Ylva Vladic Stjernholm
Revisor	Bengt-Erik Ginsburg
Revisorssuppleant	Anne-Marie Snellman
Revisorssuppleant	Eva Pilsäter Faxner
Studentrepresentant	Thomas Silfverberg

* Minnesanteckningar förs av någon av de närvarande enligt rullande schema. Karin Stenstedt åtar sig att alltför, i mån av tid, hjälpa till med sekreterarsysslor. Karin Wrangsjö och Monika Palmgren upprättar den årliga verksamhetsberättelsen.

Årsmötet valde styrelse, revisorer och revisorssuppleanter enligt ovanstående. Som valberedning för det kommande verksamhetsåret föreslog mötet samma personer som föregående år, vilket accepterades. Karin Wrangsjö redogjorde för vår ekonomiska ställning, som är god, och redovisningen godkändes.

Verksamhetsårets aktiviteter

Medlemmarna i Stockholmsgruppen stod som brukligt för de praktiska arrangemangen i samband med Riksföreningens styrelsemöten i Stockholm.

Under verksamhetsåret har Gösta Alfvén tagit initiativ till och utformat en annons som varit införd i Läkartidningen 5 gånger och som var införd på Läkartidningens webbplats under augusti 2008. Under året har Leonore Wide, Erland Richardson, Gösta Alfvén och Meit Krakau haft artiklar och inlägg i nr 114 – 117 av Infobladet. Gösta Alfvén har tillsammans med Martina Grosch haft en artikel i Barnläkaren nr 3: "Skall våra barn slippa Kärnvapen?"

Nordkoreabesök

I början av oktober besöktes Stockholmsgruppen av två kollegor från Nordkorea. De besökte oss under tre dagar och deltog i ett program ordnat av oss. Leonore, Meit, Monika och Erland lotsade kollegorna till besök på arbetsplatser, museer och tur med tunnelbanan. Ett besök på Nobelmuseet ingick. Vid ett välbesökt arbetsmöte 2008-10-02 deltog kollegorna och en livlig diskussion utspann sig. Nordkoreas ambassad besöktes också i samband med besöket.

Möten på UD

Leonore och medlemmar från Nätverket för kärnvapenedrustning deltog i ett möte med kabinettssekreterare Frank Belfrage och Henrik Salander på UD. Nuclear Weapons Convention diskuteras. Leonore och Erland deltog också i ett möte på UD inför FN:s första utskott.

IPPNWs regionkonferens i Helsingfors i april 2009

Från Stockholmsföreningen deltog Leonore Wide, Meit Krakau och Monika Palmgren.

NGO-konferensen

Under året har Leonore och Meit arbetat mycket aktivt inom Nätverket för kärnvapenedrustning med den stora NGO-konferensen om kärnvapen och kärnvapenedrustning som skall äga rum i Stockholm 6-8 november 2009 inför NPT-översynskonferensen 2010.

Budkavlén

Inger Holmlund leder ett budkavleprojekt som går till alla Sveriges kommuner. Bl.a. Erland och Meit har deltagit som talare och vi har uppmuntrat att stödja Budkavlén lokalt när den passerar "våra" kommuner. Budkavlén kommer till Stockholm i samband med den stora NGO-konferensen, den 6 november 2009.

Hiroshimadagen

I samarbete med Storkyrkan hade Stockholmsgruppen en manifestation på Hiroshimadagen där. Samtidigt delade Riksföreningen ut det första Antiatombombsdiplomet och det gick

till Inger Holmlund, som tagit initiativ till Budkavlen.

Föreningen har under året gjort ett utskick till medlemmar i pensionsåldern och boende i Stockholmstrakten angående att aktivera sig i Stockholmgruppen, och tre personer har anmält intresse. Leonore, Meit och Emma Rosengren har träffat representanter för Folke Bernadotteakademien eftersom vi bland andra ideella föreningar får stöd från dem. Arbete med att ta fram minnesmärken över kvinnliga fredsaktivister har inletts och riktas till Stockholms skönhetsråd. Gösta Alfvén håller i frågan.

Stockholm 2009-10-12

Monika Palmgren · Karin Wrangsjö

Västerbottens länsförening av SLMK

Verksamhetsåret 2008-2009
(september-augusti)

Höstens verksamhet för SLMK i Umeå rivstartade med en liten nationell studentkonferens. Vi var ca 10 studenter som träffades under en kreativ helg i september. Temat för helgen var idéer. Vi diskuterade många frön till projekt och hur vi kunde bli fler studentmedlemmar. En av dessa idéer som vi fick arbeta vidare på var SLMK:s utmärkelse, antiatombombsdiplomet.

Under året har vi haft regelbundna arbetsgruppsmöten ca en gång per månad då 3-10 aktiva medlemmar träffats ett par timmar för att planera vår verksamhet och diskutera kärnvapenrelaterade frågor. Arbetsgruppen har utgjorts av allt från färska studenter på termin ett, till erfarna medlemmar sedan 20 år tillbaka. Vi hade också en gemytlig våravslutning då Anneli Schmauch dukade upp sitt köksbord till fest.

Tredje lördagen i december hölls traditionsenligt musikhögtid under parollen "fred på jorden" i Umeå stadskyrka. Vi har här samarbetat med församlingen och den väljudande Studentkören. Huvudtalare i år var Åsa Kvarnbrink,

som talade om sina erfarenheter av att arbeta med barn från krigsområden. För SLMK talade Andreas Tolf.

Lördagen 31 januari kom "Budkavlen för en kärnvapenfri värld" till Umeå. Tillsammans med andra föreningar i stan hölls en manifestation på torget 11.55. Åsa Lindström från SLMK var en av talarna. SLMK bjöd samtidigt på te, under parollen "Nuclear weapons free – my cup of tea". Samma lördag hade vi även en utställning i stadsbiblioteket på temat världens kärnvapen. Även nu då budkavlen har passerat har vi ett fortsatt samarbete med framförallt IKFF (Internationell Kvinnor för Fred och Frihet) kring "Mayors for Peace".

I mars reste Andreas Tolf till New York för att på den amerikanska systerföreningen Physicians for Social Responsibility (PSR) studentkonferens hålla två workshops om icke-spridningsavtalet (NPT). Deltagarna i dessa workshops fick spela ett rollspel som delegater vid den NPT-översynskonferens som ska hållas i New York nästa år och öva sig i dialogteknik och argumentation.

I april arrangerade SLMKs studentgruppen en utbildningshelg på temat "Peace through Health". Utbildningshelgen innehöll ett antal workshops om kärnvapen, hälsa, fred och hur hälso- och fredsarbete påverkar varandra. Flera studenter från Umeå deltog och var även med och arrangerade utbildningshelgen.

Arbetet i Umeågruppen löper alltså på ganska aktivt. Vi står dock inför ett generationsbyte bland studenterna och det kan bli en utmaning att rekrytera nya studentmedlemmar lokalt.

Johannes Norberg,

sammankallande i arbetsgruppen

Örebro

Intressegruppen Örebro läns läkare mot kärnvapen har i år för 15:de gången genomfört en **lyktceremoni för att hedra offren för atombomberna i Hiroshima och Nagasaki** med utsättande av 336 gula papperslykter på

Svartån i skymningen den 6 augusti. Ungefär 300 personer lyssnade dessförinnan till Birger Schlaug som talade om kärnvapnen och miljöförstöringen som de största hoten mot mänskligheten i vår tid.

Rolf Lidskog skrev ett upprop som infördes i stadens tidning Nerikes Allehanda samma dag. Torgny Bondestam spelade folkmelodier på fiol, medan lyktorna sattes ut från kanoten. Det blev hans sista insats i hustrun Ebba Neander Bondestams livsuppgift att verka för freden. Lördagen dessförinnan den 1 augusti klockan 11.55 hölls en **manifestation för en kärnvapenfri värld** på Stortorget med tal av landstingspolitikern Martin Lind och sång och dragspelsmusik av Katarina Josephsson och Tommy Nilsson. Båda är lärare vid Kulturskolan.

Katarina berättade att hon haft tillfälle att besöka Hiroshima för något år sedan. Medlemmar av fredsorganisationerna i staden mötte upp för att samla namnunderskrifter, vilket även fortsattes senare, sammanlagt hittills mer än 500 stycken. Våra åhörare var ungefär 50 stycken. Intresset från stadens tidning var obefintligt trots tränga ansträngningar. Undertecknad intervjuades fem minuter i radio dagen före klockan 6.20!

Ingrid Brånvall

Foto: John Loretz

Under FN-konferensen NPT RevCon (se sid 14) fick frivilligorganisationerna tillfälle att för de olika ländernas delegater presentera sina synpunkter och argument. På bilden syns från vänster:

Senator Douglas Roche från Canada (tidigare senator och fram till 2008 ordförande i Middle Powers Initiative), Rebecca Johnson (grundare av the The Acronym Institute for Disarmament Diplomacy), Jody Williams (grundare av International Campaign to Ban Landmines) samt Gunnar Westberg (f.d. IPPNW co-president).

Forskare och ingenjörer mot kärnvapen

Föreningen verkar för en kärnvapenfri värld genom att informera om kärnvapen och effekterna av kärnvapenkrig samt genom opinionsbildning. Föreningen erbjuder medlemskap till forskare och ingenjörer som vill stödja föreningens syften. Medlemskap fås genom att betala årsavgift (160 kr, resp 80 kr för studerande) till Pg 220603-5.

Ordförande

Nicholas Etherden · 031-299920
n_etherden@hotmail.com

Ledamöter

Stefan Andersson, Lund
Stefan Björnson, Nynäshamn
Bo Höörgren, Malmö
Lars Ingelstam, Stockholm

Lars Rydén, Uppsala
Neri Voghera, Stockholm
www.sweseana.org
info@sweseana.org
Box 16365
10327 Stockholm

DLMK:s bestyrelse

Formand:

Povl Revsbech
Langdalsvej 40, 8220 Brabrand
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk

Bestyrelsesmedlem:

Anton Aggernæs
Godthåbsvej 22, 4. tv
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 34 35 07
E-mail: aggernaes.a@dadlnet.dk

Deputy councillor:

Jacob Obbekjær
Lundedammen 42, 2605 Brøndby
Tlf. 36 75 13 10
E-mail: obbekjar@dadlnet.dk

Deputy councillor, redaktør:

Klaus Arnung
Kæmpehøjvej 3, 2950 Vedbæk
Tlf. 45 66 11 81
E-mail: k.arnung@dadlnet.dk

Kasserer:

Niels Dahm
Hovedvej 14, Avernakø, 5600 Fåborg
Tlf. 62 61 83 61
E-mail: dahm@avernak.dk

International councillor:

Cæcilie Bock Buhmann
Refnæsgade 53, 3. tv
2200 København N
Mobil-tlf. 26 18 95 06
E-mail: cbuhmann2002@yahoo.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech
Tlf. 86 26 47 17
E-mail: revsbech@dadlnet.dk
Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer
DLMKs hjemmeside: www.dlmk.dk

SLMK:s STYRELSE 2009 – 2010

Ordförande: **Jan Larsson**, Linnégatan 2H, 753 32 Uppsala,
tel 018-14 62 12, mobiltel 0730-722 588
e-post: jan.larsson@slmk.org

Sekreterare: **Meit Krakau**, Danarövägen 19,
182 56 Danderyd, tel 08-753 13 50,
e-post: meit.krakau@slmk.org

Vice ordf: **Martin Tondel**, Lekparksvägen 2,
582 75 Linköping, tel 013-39 64 74,
e-post: martin.tondel@slmk.org

Medlem av **Gunnar Westberg**, Olivedalsgatan 23, 5 tr
IPPNWs 413 10 Göteborg, tel. 031-82 86 92 (b),
styrelse. mobiltel 0762-17 30 23
Tidigare e-post: gunnar.westberg@slmk.org
Co-president

Leonore Wide, Syrenparken 23,
133 35 Saltsjöbaden, tel 08-717 65 17,
e-post: leonore.wide@slmk.org

ÖVRIGA

ORDINARIE

Hans Levander,

Vårdkasvägen 11, 756 55 Uppsala,
tel 018-32 43 47, fax 018-32 00 84,
e-post: hans.levander@slmk.org

Frida Sundberg, Norra Ågatan 5B,
416 49 Göteborg, tel 031-700 88 08,
e-post: frida.sundberg@slmk.org

Vendela Englund-Burnett,
Mimergatan 13, 654 60 Karlstad,
tel + fax 054-21 29 42,
e-post: vendela@slmk.org

Åsa Lindström

Pedagoggränd 11 G, 3, 907 30 Umeå,
tel 090-77 60 26, mobiltel 073-663 11 40
e-post: aasalin@yahoo.se

Monika Palmgren

Slottsvägen 6, 169 69 Solna,
tel 0709-22 85 51,
e-post: monika.palmgren@slmk.org

Johannes Norberg,

Fysikgränd 33:310, 907 31 Umeå,
tel 090-19 20 33, mobiltel 070-275 42 22,
e-post: johannes.norberg@slmk.org

Andreas Tolf (studentrepresentant),

Pedagoggränd 3 F, 90730 Umeå,
tel 070 - 636 3834
e-post: andreas.tolf@slmk.org

SUPPLEANTER

Gösta Alfven

Svartensgatan 20, 116 20 Stockholm,
tel 08-643 47 02 + fax efter telefonanmälan
e-post: gosta.alfven@slmk.org

Martina Grosch

Sölvesborgsgatan 3b, 2tr · 214 36 Malmö
mobiltel 0762-48 28 46,
e-post: martina.grosch@slmk.org

Bengt Lindell (IT-ansvarig),

Bättre Tidens Gränd 18, 393 59 Kalmar,
tel + fax 0480-201 84,
mobiltel 070-647 23 47
e-post: bengt.lindell@slmk.org

Anneli Schmauch

Språkgränd 1, 907 33 Umeå,
tel 090-19 91 48, fax 090-785 17 17 (a),
e-post: anneli.schmauch@slmk.org

Christina Vigre Lundius

Håkantorpsmölla,
284 91 Perstorp, tel 0435-347 31,
e-post: christina.vigre.lundius@slmk.org

Nelli Jonasson-Filippova

Lars Olofs Gata 12 läg 4 · 541 44 Skövde
mobiltel: 076-23 00 634
e-post: nelli@slmk.org

Erland Richardson

Ploggatan 14, 116 34 Stockholm,
tel 070-218 76 07
e-post: erland.richardson@gmail.com

John Henriksson

Hjorthagsgatan 10 e · 413 17 Göteborg
e-post: john.henriksson@slmk.org

Thomas Silfverberg

Sjukhusbacken 24, 118 61 Stockholm,
tel 073-581 71 34,
e-post: thomas.silfverberg@slmk.org

Wenjing Tao

Polkastigen 7 15270 Södertälje
E-post: wenjing.tao@slmk.org
Mobiltel: 073-7641952

Johannes Eldblom

Landalagången 14, 6 tr · 411 30 Göteborg
031-41 40 35 · 073-42 33 100
johannes@eldblom.dk

Studentsuppleant:

Johanna Norenhag

Sofiehemsvägen 2 A, 3 tr.
907 38 Umeå

REVISION

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson,

Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Box 1215, 251 12 Helsingborg,
tel 042-37 72 00,
e-post: jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant

Jonas Grahn

Öhrlings PricewaterhouseCoopers,
Torsgatan 21, 113 97 Stockholm,
tel 08-555 330 00,
e-post: jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor

Marianne Grapengiesser

Amerikagatan 4, 414 63 Göteborg,
tel 031-14 66 62, landet 0499-222 95
e-post: marianne.grapengiesser@comhem.se

Föreningsrevisor, suppleant

Kristina Olofsson

Varvsgatan 3b, 824 50 Hudiksvall,
tel 0650-102 56,
e-post: kristina.olofsson@slmk.org

KASSÖR OCH KANSLICHEF:

Klas Lundius

Håkantorpsmölla, 284 91 Perstorp,
tel 0435-351 58, mobiltel 070-520 83 58
e-post: klas.lundius@slmk.org

INFORMATIONANSVARIG

Josefin Lind

Norrullsgatan 45, 113 45 Stockholm
Tel: 08-400 20 483, Mobiltel: 0760-24 51 58
E-post: josefin.lind@slmk.org

Valberedning:

Carin Odhner (sammanställande),

Sturevägen 30, 182 74 Stocksund,
tel, 08-755 50 29,
e-post: carin.odhner@telia.com

Camilla Mattsson

Engelbrektsgatan 28 B, 3 tr, 771 30
Ludvika, mobiltel 073-369 79 93
e-post: camilla.mattsson@slmk.org

Karin Svensson (studentrepresentant),

Hantverkareg 10 A, 341 36 Ljungby
mobiltel 0735-80 75 40,
e-post: iku_karin@yahoo.se

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorpsmölla
284 91 PERSTORP
Sweden

**Begränsad
eftersändning**
Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

KONGRESS MOT KÄRNVAPEN I TEHERAN.

Internationella deltagare i kongressen mot kärnvapen i Teheran 17-18 april intervjuas här i Irans engelskspråkiga kanal PressTV, som i Sverige kan ses på <www.pressTV.ir>. Från vänster Prof. Alexnder Pikajev från Moskva och Monterey-institutet i Kalifornien, Gunnar Westberg, Göteborg, programledaren, från Iran men med tydlig amerikansk bakgrund, och t hö Jonathan Granoff, USA, som hör till de ledande i både Global Security Institute och Middle Powers Initiative. Det drygt halvtimmeslånga programmet spelades in och vi kunde se det nästa dag.

Inget väsentligt var bortklippt. Däremot citerades en intervju med Pikajev tendentiöst i en tidning. Vidare hade Jonathan Granoff deltagit i utarbetandet av konferensens slutdokument men tar avstånd från vissa delar av detta dokument.

Shahen hade många palats med mycket dyrbar inredning. Det överdådiga firandet av 2500-årsminnet av det persiska kejsardömet i en tid av umbäranden i landet var en utlösande faktor till den islamiska revolutionen år 1979.

Ayatolla Khomeiny levde i en liten lägenhet. Genom dörren till höger kom han från sitt rum in i en liten moské där han bad och talade till folket.